

Euphonia

Revistă de cultură muzicală • Editată de Filarmonica Pitești • Nr. 3, Anul II • Martie 2011

„Din orice se poate face muzică” (25)

De la muzica ușoară
la arta lirică (14)

La despărțirea de
Marin Constantin (8)

Bartok-Enescu,
în interpretarea a doi muzicieni maghiari (30)

Euphonia

Revistă de cultură muzicală

Apare sub egida Consiliului Local al Municipiului Pitești și a Primăriei Municipiului Pitești

Editată de Filarmonica Pitești

Apare cu sprijinul Asociației culturale „Prietenii Filarmonicii”

Donații și sponsorizări: Filarmonica Pitești, cod fiscal nr. 22086364,
cont bancar: RO17TREZ0465010XXX005818 deschis la Trezoreria Pitești

*Stagiunea camerală
„Institutul Cultural Român
la Ateneu”*

...inițiativă laudabilă prin care publicul român s-a putut reîntâlni cu muzicieni stabiliți în străinătate...

13

*Maestrul Sabin Pautza,
aniversare
pe scena piteșteană!*

Am plecat după ce mi s-a reținut pașaportul, când nu m-au lăsat să merg la un concert la Praga...

16

*Un pianist piteștean
la New York*

Pentru mine nu există noțiunea de timp. Eu stau în fața pianului în tot timpul meu liber.

26

Euphonia

Director
Jean Dumitrașcu

Redactor-șef

Sebastian Crăciun
Redactori asociați: Adrian Simeanu,
Joe Neguț, Serghie Bucur
Corector: Ion Teianu
Fotografii: Felix Cuceanu

ISSN 2066 - 9003

DTP: Smart Press s.r.l.

Tipar: Europroduct s.r.l.

Sediul redacției:

Filarmonica Pitești, Casa Cărții, etaj 2, 110013

Tel. 0248.220111, fax: 0248.212548

e-mail: filarmonica_pitesti@yahoo.com

Oda Bucuriei

Jean Dumitrașcu

Lui Bach îi plăcea să repete: „Eu cânt pentru cel mai mare muzician al lumii. Poate că el nu este de față, însă eu cânt întotdeauna ca și cum ar fi în preajma mea”. Dar câți, în prezent, mai gândesc și, pe cale de consecință, acționează, în prezent, precum Bach?!

Încă din 1985, de când am citit o biografie a lui Wagner, dar mai ales de câțiva ani, mă preocupă problema legăturii dintre talent/geniu și caracter. Am citit mult pe această temă, am chestionat importanți oameni de cultură... Teoretic stăm bine, practica ne omoară! Tare greu se împacă, în aceeași persoană, valorile estetice cu acelea morale. Creatorul de valori ar trebui să împingă umanitatea mai departe, să fie, cu alte cuvinte, și un model formativ pentru societate.

Pe vremea când era ministru al Culturii, muzicologul și compozitorul Adrian Iorgulescu denunța cei câțiva de metri cubi de compoziții, din perioada 1945-1989, dedicate Partidului și Conducătorilor, compoziții bine răsplătite în „epoca de aur”. Dar ce facem cu autorii lor?! Îi „aruncăm la coș” laolaltă cu acele opus-uri incriminate? Procedăm, cum a făcut „grupul Socor”, cu compozitorii români interbelici? Judecăm după criteriile politice ori estetice?! Până unde poate merge intransigența morală în raport cu valoarea strict estetică (în spirit neo-kantian, spre exemplu) a operei unui creator?

Ideal ar fi ca un creator adevărat să aibă și înalte calități civice. Din păcate, acesta e excepția, nu regula. Dacă aplicăm, la sânge, încrucișarea valorilor etico-estetice asupra istoriei culturii noastre, o să înțelegem de ce nu contăm în cultura lumii. Sunt prea multe compromisuri pentru a încerca să justificăm neajunsurile noastre atavice. Nu interesează aici compromisurile intime, viața privată, ci doar cele civice, cu rezonanță în plan social. Sunt importante doar gesturile culturale publice. Fiindcă doar acestea au ecou (și urmări) pentru ceilalți.

În lumea de astăzi, cea a Uniunii Europene ce și-a ales drept imn înălțătoarea Odă a Bucuriei, cumpăna între valorile estetice și etice se ține dreaptă. În rest, cum îmi spunea Bogdan Suceavă, primul sponsor al Filarmonicii Pitești, „talentul nu e o scuză pentru nimic”. Contează doar ca și caracterul să fie pe măsura gestului cultural, depășindu-se astfel orgoliile prezente pretutindeni și oricând. Am ajuns, de fapt, la problema cea mare a culturii române: orgoliul creatorilor. Desigur, orgoliul poate fi creator, orice creator trebuind să fie o individualitate puternică. Parafrazând principiul lui Mill despre libertate, în spațiul cultural poate funcționa principiul maximumului orgoliu egal; fiecărui muzician i se asigură un maximum de orgoliu, cu condiția ca acesta să nu devină răul altora. Pare un adevăr elementar, dar viața e plină de exemple contrare, când, din cauza orgoliilor exacerbate ale unora, ceilalți au de suferit. De regulă, creatorii din orice domeniu se plâng că nu sunt iubiți/respectați cum ar merita (de la oamenii politici până la publicul larg), dar ei înșiși nu se iubesc și nu se respectă reciproc. Și aceasta se întâmplă numai și numai din cauza orgoliului. Se face mare caz de creștinismul nostru (nedublat de credință autentică!), uitându-se mereu îndemnul din Evanghelia după Matei: iubește-ți aproapele ca pe tine însuși. Se uită, de asemenea, vorba lui Pascal, chiar de către oameni cu pretenții, că eul este detestabil, pentru că amorul propriu este „iubirea exclusivă de sine și o atenție continuă îndreptată numai spre sine”.

Creatorii, ca oameni cu o gândire profundă în general, nu ar trebui să se lase confiscați de pasiuni (invidie, ambiție, dorință de glorie), ci să facă apel, în relația cu ceilalți, la rațiune, și nu doar pentru găsirea de sofisticate argumente care să le justifice egoismul calculat. Cei care aspiră să ajungă pe marile scene ale lumii trebuie să țină cont că numai dintr-o lume muzicală locală puternică se pot lansa, și nu pentru că din oglindă li se spune: Yo, el Supremo!

În concluzie, este nevoie de reguli adecvate în cultura română, în care să predomine civilitatea, iar nu războaiele fratricide, iubirea pentru celălalt, pentru partenerul de drum cu care ești în competiție dreaptă, și nu ura. Reguli care să statueze ce-am spus mai sus, că este de admis un orgoliu oricât de mare, cu condiția ca acesta să nu dăuneze altora (pentru că se manifestă la noi și orgoliul de haită, de genul „cine nu e cu noi e împotriva noastră sau nu există!”). Să schimbăm, așadar, regulile de conduită din interiorul culturii române și să ne vedem fiecare de cultivarea iluziilor sale.

Din fericire, cum se vede/aude, „românii au talent”. Când se va spune „românii au talent ȘI caracter”, ce Odă a Bucuriei va răsună pe plaiurile mioritice!

„Fenomenul Filarmonica Pitești este deja unul cunoscut în toată țara”

interviu cu dirijorul Tiberiu Oprea

V-ați născut într-o familie de muzicieni. Este acest aspect biografic, pentru un muzician, un avantaj sau, de ce nu, un dezavantaj?

-În mod sigur, faptul că am părinți muzicieni a determinat alegerile mele din copilărie, și influențat puternic în devenirea mea artistică mai târziu; legea compensației acționează și din acest punct de vedere – faptul că „acești” muzicieni sunt și foarte cunoscuți, a constituit o provocare (câteodată simțită ca un fel de datorie...) și un imbold, în sensul ridicării la nivelul așteptărilor. În orice caz, ceea ce fac acum este pentru mine o binecuvântare, și le mulțumesc părinților că au avut intuiția de a mă „sacrifica” pe altarul artei...

- Care a fost motivul pentru care, la un moment dat, ați lăsat vioara deoparte pentru arta dirijorală, deși premiile obținute încă de pe băncile Liceului „Dinu Lipatti” din București vă obligau, într-un fel, să faceți, în continuare, performanță?

-Într-adevăr, am parcurs un drum violonistic de performanță, scurt, dar presărat cu reușite; am avut profesori buni. De asemenea, ca și concertmastru al Orchestrei Filarmonice a Tineretului Bucureștean, am avut șansa să efectuez turnee în multe din țările europene. Un concertmastru este, sau ar trebui să fie, un secund al dirijorului. Concertmastrul, impropriu denumit prima vioară, are un rol mult mai complex; pe lângă a fi unul dintre cei mai buni violoniști din echipă, el trebuie să fie cel mai bun muzician al formației. Eram preocupat de această situație și urmăream atent dirijorii cu care colaboram, fiind fascinat și intuind în spatele aparenței ușurințe gestice, o imensă industrie de organizare muzicală. Dar, meritul de a mi

se fi deschis pofta pentru a explora acest mister, îl au tot părinții, mai precis mama, căreia mă plângeam prin clasa a XII-a de sentimentul de insuficiență vis-a-vis de studiul exclusiv al vioarei. Aceasta se întâmpla puțin înainte de examenele de admitere la Conservator, la specialitatea... vioară! Din punct de vedere muzicologic (teorie, armonie, forme muzicale), nivelul la admitere la secția Dirijat Orchestră era mult superior celui la care ne situam după cele 12 clase la Liceul de Muzică, din păcate... Ocolind opțiunea pregătirii în particular, mi-am luat inima în dinți și, sub privirile generale de mirare ale colegilor și profesorilor, am dat examen la secția Pedagogie Muzicală, reușind să mă clasez primul. Scopul meu era clar începând cu acel moment; m-am pregătit și am dat concurs anul următor, fiind admis la secția Dirijat Orchestră. Eram fericit, dar eram conștient de oceanul imens în care mă aruncasem..

-Ce amintiri, (de pildă), aveți de la primul concert susținut în calitate de solist-vioară, la 12 ani, pe scena Filarmonicii „Oltenia”? Cum a fost primul concert pe care l-ați dirijat, la doar 21 de ani?

-O paralelă interesantă... senzații speciale, și într-un caz, și în altul. Ca violonist, fiind unul dintre cei mai tineri soliști cu care orchestra craioveană colaborase, a impus o atenție sporită din partea lor și apoi o apreciere entuziastă, percepută și, probabil, amplificată de copilul din acea vreme. Sunt clipe în care se justifică tot efortul depus, voluntar sau involuntar, pentru a ajunge la stadiul de concurs și/sau concerte cu orchestra.

Iar debutul dirijoral a avut loc la Sala Parlamentului în 1996, momente în care am gustat din cupa complexului artistic – arta dirijatului. Îi mulțumesc pe această cale profesorului Nicolae Racu, dirijorul Orchestrei Filarmonice a Tineretului

Bucureștean, care mi-a oferit ocazia să-l asist la numeroase repetiții, având încredere să-mi lase frâiele acestui ansamblu în transmisiune directă la Radiodifuziunea Română.

-V-ați format pe lângă maestrul Ludovic Bacș. Dincolo de ce se poate învăța, de ce mai are nevoie un tânăr dirijor pentru a se impune, pentru a ieși „din pluton”? Aveți un model anume?

-Maestrul nostru a spus întotdeauna, cu o sinceritate dezarmantă și o modestie caracteristică marilor îndrumători, că nu a făcut altceva decât să ne trezească interesul și să ne prezinte câteva opțiuni... Dar cât de importante sunt aceste prime alegeri, aceste prime sfaturi primite, această primă călăuzire pe drumul respectului pentru muzică! Maestrul însuși este un model, și acest lucru reprezintă, în fapt, o șansă extraordinară pe care am putut-o avea, și o avem în continuare. Mulți ani cu sănătate, maestre!

Aș dori, de asemenea, să menționez rolul important pe care l-a avut în pregătirea mea artistică maestrul Valentin Gruescu, cel care mi-a deschis apetitul pentru muzica vocal-simfonică și m-a inspirat în ceea ce privește modul în care se poate ține în priză un ansamblu, vreme de 2-3 ore, fără ca nimeni să nu simtă trecerea timpului și să se plictisească.

-Un cunoscut cronicar din Ploiești, Serghe Bucur, scria despre dvs. următoarele: „, Tiberiu Oprea a dirijat fulminant cu toată ființa lui, pur și simplu gata să zboare, insuflând prin bagheta lui, cea simțire celestă... Sala a aclamat îndelung prestația dirijorală a oaspetelui, aducându-l cu disperare la rampă de multe ori.” Așa este? Se poate vorbi de un „stil Tiberiu Oprea”?

-Eu consider că aceste aplauze consistente sunt adresate tuturor

interpreților de pe scenă, pentru că muzica simfonică este un act colectiv care necesită o omogenizare perfectă a instrumentiștilor și o comunicare subtilă cu dirijorul, lucruri necesare pentru a reda mesajul artistic conținut într-o anumită lucrare muzicală. Faptul că dirijorul dă impresia desprinderii de podium, folosindu-și „toată ființa lui” în puterea cu care el determină interpretarea, denotă o contopire cu semantica lucrării, el exprimând pluralitatea estetică și chiar etica cuprinsă într-o capodopera simfonică. Acesta este țelul, „stilul” meu.

- Ați evitat, din modestie, un răspuns direct la ultima întrebare. Dar, cum s-a remarcat, deja există un „stil Tiberiu Oprea” în arta dirijorală românească. O altă întrebare, ce îmi vine acum în minte, ca unul care v-a urmărit doar concertele dirijate la Pitești. E mai greu „de lucrat” cu o orchestră nouă, la o instituție la care sunteți invitat, ori cu un solist de renume?

-Colaborarea dirijorului cu instrumentiștii unei orchestre trebuie să se bazeze pe încredere reciprocă, încredere care se clădește în timp. Cu orchestra Filarmonicii Pitești, al cărei dirijor principal sunt, comunicarea se petrece „în timp real”, putând rezolva un pasaj printr-un simplu gest dintr-un sistem de semne care a devenit deja un cod între mentorul formației și aceasta. În plus, există o conexiune dirijor-orchestră, care permite o atmosferă mai destinsă și o disponibilitate propice aprofundării muzicale.

Sigur că, la nivel general, există gesturi universale acceptate de toate ansamblurile; tocmai de aceea, atunci când lucrez cu orchestre noi evit discuțiile lungi. Capacitatea dirijorală trebuie demonstrată mai întâi prin gesturi, uneori însoțite de scurte inserții verbale. Discuția se deschide atunci când dirijorul simte că un pasaj poate fi potențat printr-o imagine picturală, o efuziune sentimentală, un îndemn estetic, o idee filosofică. Este nevoie de a cunoaște, de a-ți însuși lucrarea muzicală ca și cum ar fi a ta, de a avea o concepție foarte clară a versiunii dirijorale proprii, și de a poseda o tehnică convingătoare care să-ți folosească să arăți acest lucru.

Cu soliștii foarte buni este ușor să colaborezi, maturitatea lor artistică permițându-le să-și comunice foarte clar intențiile muzicale, și, totodată, să urmărească orchestra și dirijorul. Acești remarcabili interpreți urmează un sens muzical bine argumentat, o bază solidă care le oferă posibilitatea de a surprinde aspectul poetic al unei lucrări muzicale, adică ceea ce face ca muzica simfonică (clasică) să pară de fiecare dată nouă, altfel, proaspătă, inspirantă. Soliștii mari reușesc să propună anumite lucruri pentru

prima oară direct în concert, printr-o extraordinară forță de anticipație, și care să pară că sunt firești, sunt de „acolo”, se leagă de ce a fost cu ce va urma. Este ușor să comunici cu ei fără cuvinte, cu condiția să te situezi la același nivel.

-Publicul piteștean, căruia i se adresează în deosebi revista Euphonia, vă iubește și vă cunoaște activitatea, tot ce ați făcut pentru Filarmonica Pitești. Prea puțini știu însă, neavând acces la presa din alte județe, că pe orice scenă ați dirijat ați vorbit despre Filarmonica Pitești, că ați reprezentat-o cu cinste, că ați fost emblema acesteia. Ce reacții ați avut?

-Nu pierd nici o ocazie de a mă mândri cu Filarmonica noastră; unii privesc cu scepticism, curiozitate, alții cu invidie, iar cei mai mulți laudă orașul Pitești care are o asemenea instituție cu un asemenea public. Fenomenul Filarmonica Pitești este deja unul cunoscut în toată țara, cu extensii în străinătate, prin mărturiile unor artiști de mare valoare cu care noi am colaborat, români sau străini care povestesc cu drag experiența frumoasă pe care au avut-o la Pitești, exprimându-și dorința de a se reîntoarce. Sigur, primul nostru mare impact cu viața muzicală profesionistă națională și internațională, l-am avut în anul 2009, atunci când am participat la unul dintre cele mai titrate festivaluri europene, Festivalul Internațional „George Enescu”, București, ediția a 19-a. După un real succes – având alături pe soprana Mediana Vlad – iată că suntem din nou invitați anul acesta, fapt ce atestă recunoașterea noastră națională. De curând, spectatori din peninsula scandinavă au avut ocazia să aplaude la scenă deschisă orchestra Filarmonicii Pitești, cu ocazia turneului efectuat în Norvegia, susținând, la început de decembrie 2010, șase concerte în opt zile.

- Ca să închidem rotund, cum este viața personală din spatele cortinei? Ați pus bazele unei noi familii de muzicieni. Ați orienta-o pe Timeea spre muzică?!

-Rotundă este și fericirea noastră, a mea și a soției, o dată cu nașterea scumpei noastre fetițe, Enice-Timeea. Ea ocupă locul central al vieții noastre personale, bazată pe susținerea unui timp de calitate în familie, din păcate câteodată diminuat din cauza vieții artistice tumultuoase și a pregătirii continue. Timeea va studia și muzica, pentru că acest lucru dezvoltă sensibilitatea, îmbogățește bagajul trăirilor emoționale și, prin aceasta, permite o mai bună înțelegere a propriei persoane și a semenilor.

-Vă mulțumesc și, vorba noastră, Dumnezeu să fie mereu alături de filarmonica noastră!

Jean Dumitrașcu

Retrospectiva 2010, pe scurt

Pentru EUPHONIA, socotim potrivită o prezentare, fie și succintă, a izbânzilor muzicienilor care-au făcut, prin prestația lor, ca Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești să triumfe și-n al cincizeci și optulea an de existență a sa.

La loc de cinste, ca-ntotdeauna de la o vreme, patruleterul ei dirijoral remarcabil: Ilarion Ionescu-Galați, Ovidiu Bălan, Radu Postăvaru și Romeo Rîmbu. Câteva detalii despre fiecare credem că se impun.

Astfel, decanul de vârstă, maestrul Ionescu-Galați a dirijat elegant, cum îl știm, două concerte cu elevi talentați ai Liceului de Artă „Carmen Silva”, din municipiu, dar și altele cu Nastasia Iacob, la pian, Cristina Anghelescu și Gabriel Croitoru, la vioară, Nicoleta Tudorache, la țambal, Claudia Iordache, la nai.

La rându-i, Ovidiu Bălan a făcut aprigă echipă cu Sophie Huang, Vlad Dimulescu, Adriana Maier și Pasquale

”

S-au cântat din plin clasici și romantici, chiar contemporani. Una peste alta, se poate concluziona că a fost un an fructuos, la fel cum îl vrem și pe cel prezent.

pe varii meridiane, în minunate călătorii muzicale susținute solistic de atâtea instrumente sau de tineri interpreți de operă dornici de afirmare. Firește că au ca parteneri și instrumentiști deja cunoscuți, precum Marin Cazacu, la violoncel, Gabi și Simina Croitoru, la vioară, Horia Maxim, Daniel Goiți, Andreea Butnaru, Mochiko Ota-Kys, Ozana Kalmuski-Zarea, Mihaela Spiridon, la pian.

Chiar și mai discretul Romeo Rîmbu a evoluat notabil cu pianistii Henry Bonamy și Nicolae Dumitru, alături. Au mai dirijat, de asemeni interesant, Sabin Pautza, Brian Barker, Mihai Agafița, Matei Corvin, Mihnea Ignat, în compania flautistei Cristina Bojin, a celistului Andrei Ioniță, a violonistelor Ioana Goicea și Sorana Gâtlan ori a pianistelor Ioana-Maria Lupașcu și Bianca Andreea Călinescu.

S-au cântat din plin clasici și romantici, chiar contemporani. Una peste alta, se poate concluziona că a fost un an fructuos, la fel cum îl vrem și pe cel prezent.

Și pentru că distanța dintre cele două orașe nu e deloc mare, sperăm să se realizeze până la urmă și-un schimb de experiență între cele două orchestre. A noastră să cânte-n Pitești, cea de acolo, aici, la Ploiești. Căci și într-o parte, și-n alta, publicul ar fi în câștig, realmente. Iar noi, gazetarii, am consemna asta pe măsură.

**Serghe Bucur
Tudor Mihalache**

Iannoni, la pian, Sebastian Cășleanu și Cosmin Stoica, la vioară, Alexandru Anastasiu, la vibrafon, dar și cu Bianca Manoleanu, Catharina Coresi-Lal, Mihai Irimia, voci redutabile de lied, operă și operetă.

Cât despre Radu Postăvaru, știut este că ale sale convingeri estetice trec printr-o profundă iubire de Dumnezeu și însuflețește sala mereu. Ne-a plimbat

Maestrul Marin Constantin a plecat dintre noi. Este un moment trist, cu atât mai mult cu cât, astăzi, cultura română are nevoie, poate mai mult decât în alte vremuri, de modele de excelență, de repere de profesionalism, de ceea ce desemnăm prin expresia „școală de creație”. Pentru că, dincolo de miile de concerte și înregistrări, dincolo de distincțiile și premiile celor mai prestigioase foruri muzicale, dincolo de entuziasmul publicului și de superlativele cronicilor, cea mai profundă realizare a lui Marin Constantin a fost dezvoltarea școlii interpretative românești de muzică de cor într-o perioadă în care ispita superficialității era mare și compromisurile inevitabile. Marin Constantin nu a fost singurul mare artist din domeniul muzicii corale din vremea sa, dar a fost unic. Elev al unor mari profesori la Conservatorul bucureștean, a devenit el însuși profesor și mentor al zecilor de generații de artiști, aflați azi în toate colțurile lumii. A fost profesor

și dirijor, dar și compozitor, aranjor, director al Operei, a deținut funcții administrative în domeniul culturii. A făcut toate aceste lucruri cu o seriozitate și un profesionalism fără pereche. Iar viața de muncă asiduă a fost trăită cu o modestie și o discreție exemplare.

Numele lui Marin Constantin va rămâne legat pentru totdeauna de Corul național de cameră Madrigal. Ansamblul întemeiat de Marin Constantin în 1963 a fost desemnat, în 1992, drept bun al patrimoniului universal UNESCO, după trei decenii în care a fost un reper de necontestat al interpretării muzicii corale renascentiste, și nu numai.

Sub bagheta lui Marin Constantin, „Madrigalul” a fost comparat deseori cu un cor de îngeri. Acum, Maestrul a plecat să cânte cu îngerii lui Dumnezeu. Să-i fie cântul lin și amintirea binecuvântată!

Kelemen Hunor,
Ministrul Culturii și Patrimoniului
Național 3 ianuarie 2011

La despărțirea de Marin Constantin

Compozitor și dirijor, Constantin Marin a pus bazele corului Madrigal în 1963, fiind un specialist renumit în muzica renescentistă, cântul gregorian și baroc precum și muzica tradițională românească.

S-a dedicat muzicii, debutând ca dirijor de coruri studențești și de amatori precum Corul Universității și Corul Sindicatului Învățăământ din București (1949-1951). A fost asistent la Facultatea de Filosofie din București (1948-1952). Din 1954 a fost șeful sectorului muzical în Casa Centrală a Creației Populare (1954-1955), director general, dirijor al Ansamblului UTC din România (1951-1974), director adjunct al Direcției muzicii din Ministerul Culturii (1960-1965), apoi profesor la catedra de dirijat de cor la Conservator (din 1960, iar în ultimii ani profesor consultant). Între 1966-1969 a fost directorul general al Operei Române.

Maestrul Constantin Marin a fost membru al Uniunii Compozitorilor (din 1956), fiind autorul multor piese corale. A fost fondator al Corului Universității din București (1948), Capelei Corale "Gheorghe Cucu" (1958), Corului Național de Cameră Madrigal (1963).

A fost dirijor și director pe viață al Corului Național de cameră Madrigal. Din 7 iulie

1963, când a avut loc primul concert, până la concertul de adio din 1999, a fost dirijorul Corului „Madrigal” al Conservatorului București, un ansamblu de excepție, care s-a făcut cunoscut prin numeroase turnee întreprinse de-a lungul anilor în toată lumea. A susținut peste 3.500 de concerte în țară și în lume, în festivaluri: George Enescu (România), Bordeaux (Franța), Viena (Austria), Handel (Germania), UNICEF (Franța), Toamna Varșoviană (Polonia, Anul Marcian (Veneția, Italia), Primăvara la Praga (Cehia), Musica Antiqua Europae Orientalis (Polonia, Ohridsko Leto și Belef (Belgrad), Olanda etc.

A înregistrat zece discuri sub genericul „Arta construcției și interpretării corale” (comandă Columbia, SUA), CD-uri și DVD-uri cu Madrigal, filme documentare.

A absolvit Facultatea de Pedagogie Muzicală (secția Dirijat Coral) a Conservatorului de Muzică din București (1944-1949) studiind cu Ioan D. Chirescu (teorie-solfegiu), Mihail Jora (armonie), Vasile Popovici (istoria muzicii), Florin Eftimescu (pian), Ștefan Popescu (cor), Teodora Stroescu (canto) și Facultatea de Pedagogie, Psihologie și Filozofie a Universității din București (1945-1949), sub îndrumarea profesorilor G.G.

Antonescu, Mircea Florian, Dimitrie Gusti, Mihail Ralea, Tudor Vianu. A obținut titlul de doctor în muzicologie (1985). Contribuția în domeniul muzicii corale, ca dirijor și compozitor, i-a fost recunoscută prin premii și distincții: premii la Concursul internațional al Festivalului Mondial al Tineretului (București -1953, Moscova -1957, Viena -1959), Premiul Criticii Muzicale Germane (Germania, 1971), „Il Sagitario d'Oro” (Italia, 1976), Diploma de onoare și Premiul „Grand Due Adolf” (Luxembourg, 1979), Premiul excepțional A.T.M. (1983) pentru tratatul „Arta construcției și interpretării corale” (1983), titlul de „Goodwill Ambasador UNESCO” (1992), titlul „Omul Internațional al Anului” (1990, 1992, 1994), titlul de „Doctor Honoris Causa” al Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca (1994), „Crucea Patriarhală a Sf. Sinod” din România (2000), Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de Mare Ofițer (2000), Premiul pentru „Vocația măiestriei artistice”, oferit de Fundația Balcanii și Europa (2006). Pentru întreaga activitate este menționat în prestigiosul „The New Grove Dictionary of Music and Musicians”

O remarcabilă prestație artistică

Soi, o zi obișnuită a săptămânii. Nici nu s-a mijit de ziuă și sunt la serviciu. E 6 dimineața și mai am cam o oră pentru a da startul matinalului, la Radio România Muzical. 7 și un sfert. Mai am doar de inserat în play-list știrile muzicale și, surpriză, dau peste o agendă extrem de ofertantă a zilei de 17 martie: Radioul e în plin Festival de Chitară, apoi Liviu Prunaru, celebrul violonist român concert maestru al Concertgebouw, va cânta la Ateneu, Opera Națională are chiar două manifestări în program... arunc un ochi și peste concertele din țară și chiar nu știu pe care să-l promovez mai întâi. Am numai la capitolul pianisti, trei nume mari: Dana Borșan la Bacău, Mirabela Dina la Pitești, Horia Maxim va concerta la Sibiu ... Mirabela în Șostakovici...

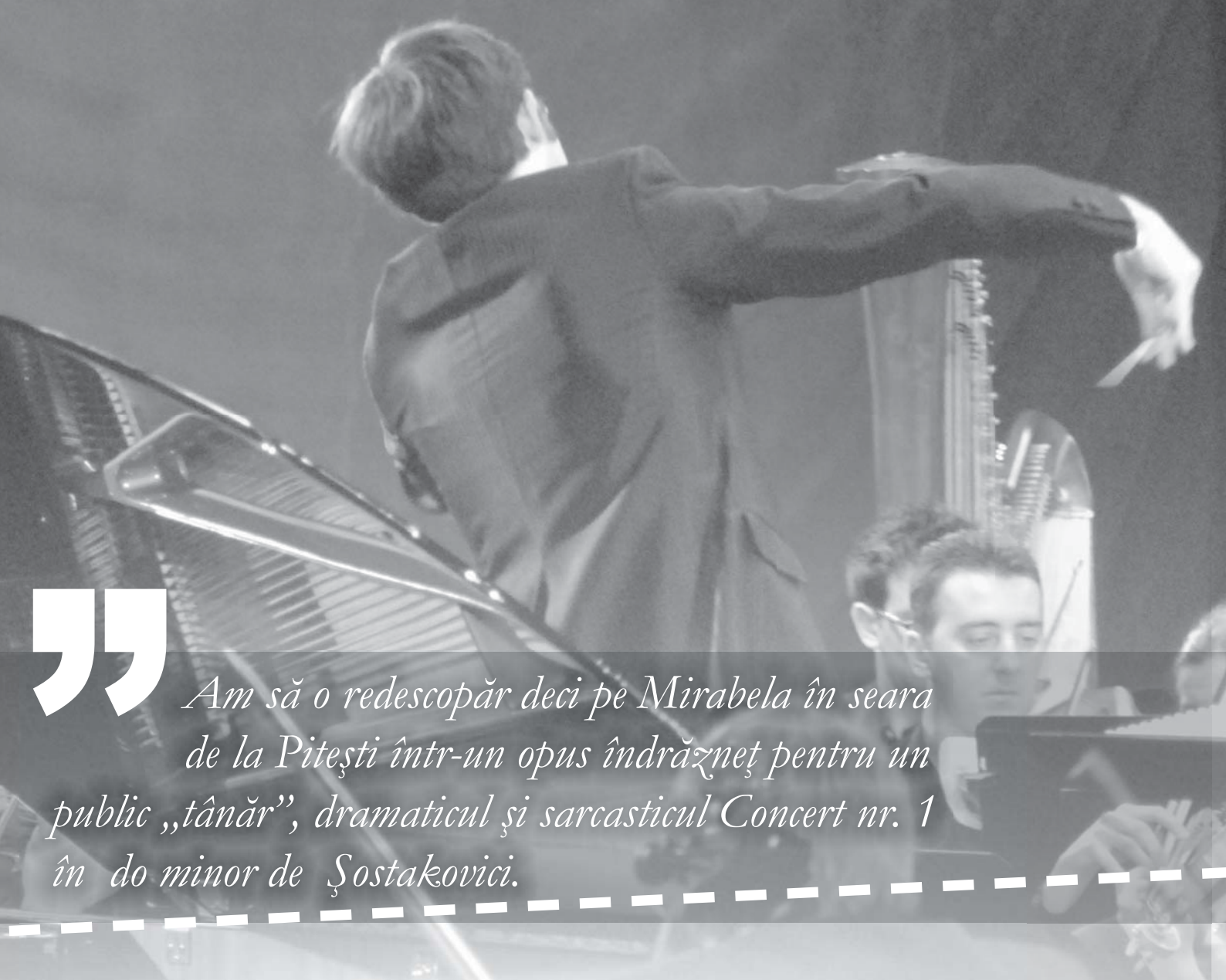
Rămân o clipă la acest afiș

al Filarmonicii Pitești. Rar vine Mirabela Dina „acasă”. O dată cu laurii concursului „Martha Argerich”, din 1999, cariera internațională a tinerei pianiste craiovence stabilite în Germania a primit suprema confirmare.

Nu pot să ratez o asemenea performanță, chiar dacă mă despart mai bine de o sută de km de Pitești, chiar dacă dimineața o iau de la capăt cu matinalul...hmm... unde mai pui că am și șansa să ascult, în sfârșit, și această tânără filarmonică a țării condusă de o baghetă asupra căreia am certe aprecieri ca pregătire, muzicalitate. Tiberiu Oprea este discipol al lui Ludovic Bacs, maestrul de la care pare a fi moștenit nu doar dăruirea de sine și modestia atunci când te apropii de muzică, dar chiar și acel bun simț, muzical și uman, prin care Bacs reușea subtil să „subjuge” atât orchestra, cât și publicul.

Cu 5 minute înainte de ora 19.00

încă rătăceam cu mașina, pe o ploaie torențială, prin centrul Piteștiului, învârtindu-mă, la sugestiile - de altfel, amabile - ale diverșilor pietoni, în jurul „pititei” Case de Cultură a Sindicatelor (doar eram în Pitești, la ce mă puteam aștepta...). Oare nu m-am hazardat? ... apuc și urc totuși treptele înainte ca Tibi să ridice bagheta și ocup grăbită un loc în primul rând al sălii. Solista serii se lasă așteptată, așa încât am timp să mă îmbărbătez. Mă gândesc la întâlnirea care mă așteaptă. Mirabela Dina. Arta, ca un zbor spre înalt! Arta „Doamnelor”, cum li se mai spune celor două distinsse profesoare care i-au călăuzit primii pași în evoluția de pianistă, Ana Pitiș și Ioana Minei, profesoarele cărora după ani de cercetare în domeniul pedagogiei pianistice, le-a fost revelată... taina. Acel „mecanism” miraculos prin care o clapă, o dată atinsă, devine nu doar rezonanța unei coarde, ci pune în

”

Am să o redescopăr deci pe Mirabela în seara de la Pitești într-un opus îndrăzneț pentru un public „tânăr”, dramaticul și sarcasticul Concert nr. 1 în do minor de Șostakovici.

vibrație întreg Universul. O taină pe care astăzi o împărtășesc întregii lumi elevi ai „doamnelor”, precum Mirabela Dina, Dan Atanasiu, Cristian Petrescu, Matei Varga.

Am să o redescopăr deci pe Mirabela în seara de la Pitești într-un opus îndrăzneț pentru un public „tânăr”, dramaticul și sarcasticul Concert nr. 1 în do minor de Șostakovici. Coardele și trompeta, într-un strâns dialog cu pianul solist, replici incisive, dar și plonjând în sublime pasaje melancolice, mergând chiar până la dezolare, în expresie. O partitură în care pianista a demonstrat o afinitate specială cu stilul sofisticat al compozitorului rus de secol XX, iar Tiberiu Oprea a intuit-o și a susținut-o în fiecare gest de agogică sau expresie.

Poate că am fi deslușit pe deplin și spectrul larg de nuanțe în care Șostakovici își poartă ansamblul de

coarde, dacă orchestra Filamornicii Pitești ar fi avut o sală cu o acustică adecvată. În lipsă, publicul a fost surprins de o singură evidență, aceea a tonurilor nu de puține ori disonante ale acestui concert, în accepțiunea melomanului de „clasic”. Dar dacă aplauzele n-au fost pe măsura remarcabilei colaborări și prestații a artiștilor, după pauză, intima apropiere, în plan muzical, a dirijorului cu distinsa sa invitată, au fost pe înțelesul și... delectarea tuturor.

La pauză, Tiberiu a schimbat bagheta cu vioara, iar Mirabela rolul de solistă cu cel de acompaniator. Gluck, moment de balet. Simplu și melodios. O vioară plină de sensibilitate. Un pian în surdină, învăluitor. Aflăm acum și secretul comunicării pe care eu una o remarcasem în prima parte: cei doi fac muzică de cameră împreună încă din liceu. Iar noi am fost părtașii acestei reîntâlniri pline de emoție, de bucurie,

de sens. Seara s-a încheiat radios cu vizita lui Ceaikovski la Roma, muzica romantică, solară, a Capriciului italian, opus 54. Într-un final... vin și aplauzele fulminate. Ovații.

Gonesc pe autostrada Pitești - București în miez de noapte. Din toată această seară minunată mă urmărește o singură imagine. Un copilăș de câțiva ani, maxim 4. Atât de mic încât în picioare, cu fața către public, nu ajunge cu capul la podiumul orchestrei. Făcea pe dirijorul, gesticula afectat cu fața către public în timp ce Tiberiu Oprea dirija. Un simplu joc pentru el, acum, poate chiar agasant pentru publicul din sală. Dar acest prichindel poate fi marele maestru al baghetei de mâine. Și asta pentru că la Pitești, acolo unde el a copilărit, există o Filarmonică...

Ana Voinescu

Note despre limbajul muzical

de Christian Crăciun

Muzica este limbajul zeilor”, afirmația este un truism, dar, dincolo de incomoditatea aceasta, de cele mai multe ori truismele conțin un adevăr care nu poate fi scutit de interogare. Cum (se) comunică, așadar, zeii? Prin muzica sferelor, adică prin armonia celestă. De ce prin

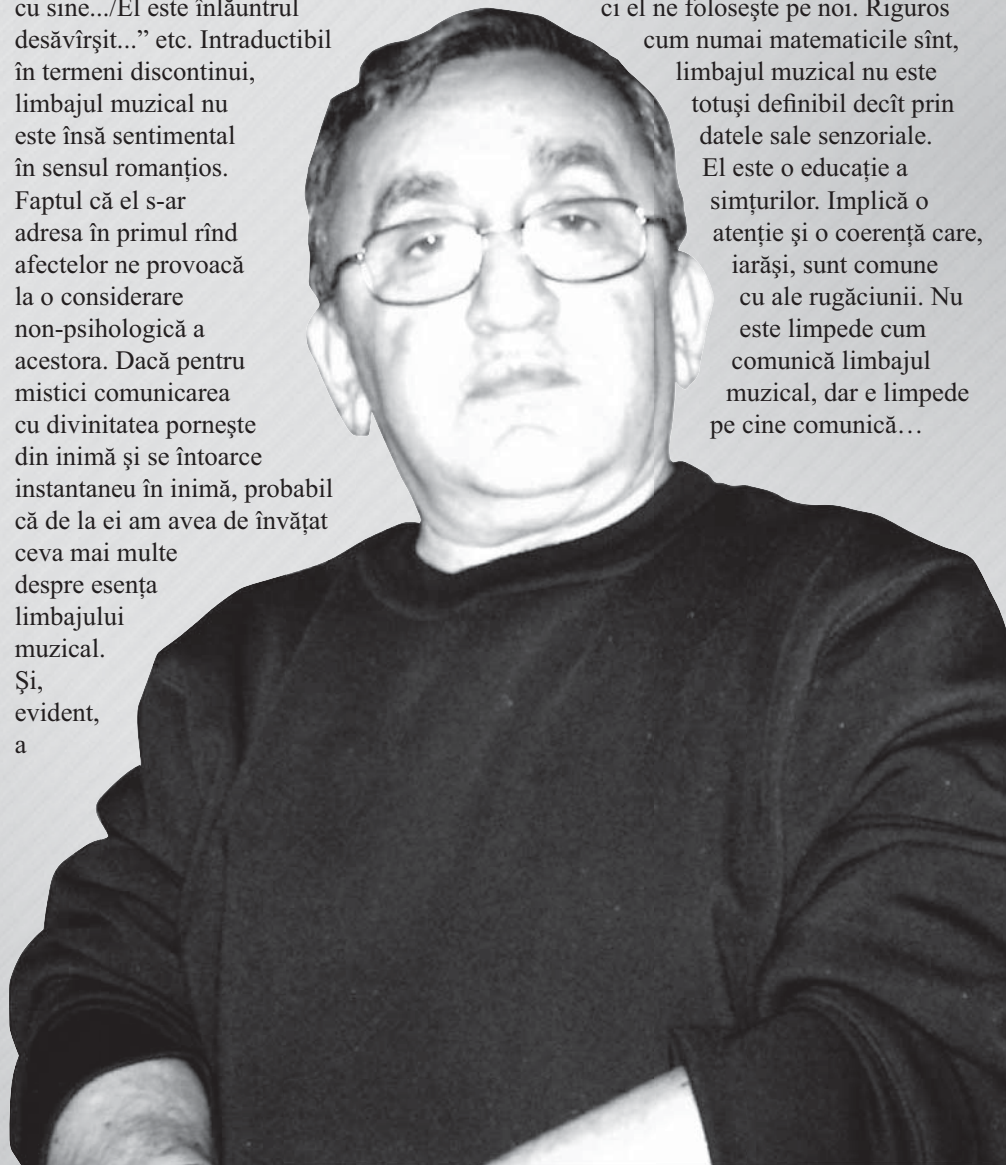
Ceea ce numim reculegere este atitudinea subiectului deopotrivă față de epifaniile divinității, cât și față de muzică.

fulgere de lumină sau prin misterioasele „energii”? Nu, prin muzică. Și cum „sună” aceasta? Cum o auzim noi? Pitagoreic, planetele sunt armonice. În fond, limbajul muzical este la intersecția unor trăsături fundamentale opuse. Pe de o parte o ambiguitate infinită, prin lipsa unui referențial identificabil. Muzica nu „se referă la...”. Este o abstracțiune vibratorie, o algebră total destrupată, și poate tocmai prin asta singurul ei referent este zeul însuși sau cosmosul, etimologic ordinea armonică. Pe de altă parte, muzica este a-rațională, ea se adresează fără mediator afectelor, sau, dacă vrem, pascalienelor rațiunii ale inimii. Nu cumva tocmai această contradicție o face un limbaj privilegiat? Kant socotea că muzica exprimă o treaptă de jos, a senzorialului, fără conținut ideatic. La celălalt pol, gânditori ca Nietzsche vedeau în muzică însăși esența metafizică a lumii. Schopenhauer, mai înainte, postula o corespondență directă între cele patru voci: bas, tenor, alto, sopran și treptele ființei: mineral, vegetal, animal, uman. Dar deja Sf. Augustin afirmase că, prin muzică, omul se ridică la contemplarea Divinității. Rugăciunea, mantra de orice fel, fiind în

esență ritm, scandează senzori în timp. Desfășurarea ascendentă era susținută și de Hegel, pentru care, în mersul către Sine însăși al Ideii, muzica este o etapă esențială. Ce să alegi dintre aceste multe perspective?

Ca orice proces, muzica naște timp. Este, în ultimă instanță, ceea ce ea comunică. Diafanitatea timpului. Limbajul muzical nu ex-primă ci este monadic, închis asupra lui însuși. Nu există nimic în afara lui, la care el să se refere. Putem citi celebra primă Elegie a lui Nichita Stănescu și drept o definiție lirică a muzicii. „El începe cu sine și sfârșește/ cu sine.../El este înlăuntrul desăvârșit...” etc. Intraductibil în termeni discontinui, limbajul muzical nu este însă sentimental în sensul romanțios. Faptul că el s-ar adresa în primul rând afectelor ne provoacă la o considerare non-psihologică a acestora. Dacă pentru mistici comunicarea cu divinitatea pornește din inimă și se întoarce instantaneu în inimă, probabil că de la ei am avea de învățat ceva mai multe despre esența limbajului muzical. Și, evident, a

inimii ca non-sentimentalitate, ci sentiment. Ceea ce numim reculegere este atitudinea subiectului deopotrivă față de epifaniile divinității, cât și față de muzică. Asta ne sugerează o identitate de structură a omului care receptează muzica și a celui în rugăciune. Sigur, „înțelegerea” muzicii se supune rigorilor oricărui proces intelectual. Dar cum este posibilă înțelegerea unui text de o ambiguitate infinită? Probabil că dez-mărginirea limbajului muzical face să se inverseze raportul între conținut și conținător. Limbajul muzical ne conține, ne „înghite” integral, nu noi îl folosim, ci el ne folosește pe noi. Riguros cum numai matematicile sînt, limbajul muzical nu este totuși definibil decât prin datele sale senzoriale. El este o educație a simțurilor. Implică o atenție și o coerență care, iarăși, sunt comune cu ale rugăciunii. Nu este limpede cum comunică limbajul muzical, dar e limpede pe cine comunică...

Stagiunea camerală „Institutul Cultural Român la Ateneu”

de **Sebastian Crăciun**

Sâmbătă 18 decembrie s-a încheiat prima ediție a “Stagiunii Camerale Institutul Cultural Român la Ateneu”. O inițiativă lăudabilă prin care publicul român s-a putut reîntâlni cu muzicieni stabiliți în străinătate, adevărați ambasadori ai școlii muzicale românești. Cu ocazia celor trei concerte

au revenit în țară Cvartetul ConTempo, pianistul Matei Varga, iar în acest ultim recital: violonista Clara Cernat, pianista Mirabela Dina, contrabasistul Petru Iuga și violista Aida Carmen Soanea. Toți acești români plecați în diverse colțuri ale lumii au reapărut pe scena Ateneului însoțiți de muzicieni valoroși cu care colaborează în țările care i-au adoptat.

Seara de sâmbătă a fost una specială cu multe lucrări românești, cu multe surprize. Clara Cernat și Thierry Huillet ne-au făcut să redescoperim două lucrări rar prezentate, două piese extreme de frumoase, de atractive, impregnate de ritmuri incitante și de melodii inspirate din folclor: Suita din Bihor de Tudor Ciortea și Suita de jocuri oltenesti de George Enacovici. Am putut admira la acest cuplu – atât pe scenă, cât și în viață – marea bucurie cu care fac muzică, perfecta sincronizare, calitatea sonoră și inteligența construcției tematice.

Apoi una dintre surprizele serii

a fost noua versiune a Baladei lui Ciprian Porumbescu – o interesantă realizare componistică semnată Thierry Huillet. Acesta a transformat cunoscuta lucrare într-un opus pentru 10 instrumente, o transformare care sparge acea atmosferă melancolico – lacrimogenă și care aduce un plus de spectaculozitate.

După un cadou în spiritual Crăciunului, două colinde create special de Thierry Huillet, cei 10 muzicieni mascați au prezentat o creație amplă a lui Huillet – “Carnavalul pădurii” – un opus interesant care dagajă o atmosferă specială prin îmbinarea versurilor cu poezia muzicii. Să sperăm că și în anul 2011 ne vom bucura de aceste daruri ale Institutului Cultural Român, prin care putem, fie și pentru scurte perioade, să ne recuperăm valorile. Mai interesante cred că ar fi colaborări între muzicieni români de afară și cei din țară, care ar crea adevărate punți sonore românești.

Soprana Otilia Rădulescu s-a născut la Pitești. La opt ani a început studiul vioarei, iar la 16 ani a început să fie inițiată în arta cântului de profesoara Cornelia Voica. În anul 1986 a devenit solistă a secției de “estradă a Teatrului “ din orașul natal. După premii obținute la Concursul de Muzică Ușoară de la Mamaia, în anul 1991 s-a

Otilia Rădulescu - Ipek

”

Doamnă Otilia Rădulescu Ipek, la opt ani ați început studiul vioarei, ce v-a atras spre muzică?

- Întotdeauna mi-a plăcut să cânt. Repetam orice melodie pe care o auzeam. Vioara a fost un început. Părinții au vrut să învăț un instrument. Eu însă îmi doream foarte mult să cânt cu vocea. Din păcate am renunțat la vioară.

- În anii '80 erați îndrăgostită de muzica ușoară. Povestiți-ne despre acea perioadă.

- Eu cântând îmi plăcea să ascult orice în legătură cu muzica, dar în special cu muzica ușoară, dat fiind vârsta fragedă, energia acelor ani. La Pitești, unde eu m-am născut, era un teatru de dramă și de estradă, Teatrul “Alexandru Davila”. A fost un concurs la care m-am prezentat, le-a plăcut vocea mea și am fost angajată ca solist vocal la secția de estradă. A urmat o perioadă frumoasă pe care mi-o amintesc cu mare drag și dor. Am avut șansa să intru într-o puternică echipă, condusă de compozitorul și dirijorul Dumitru Lupu. Cântam împreună cu Ileana Șipoteanu, Daniel Iordăchioaie, făceam turnee în toate

orașele țării, apoi am participat la selecțiile pentru Festivalul de la Mamaia. În 1987 am obținut un premiu III la interpretare, apoi în 1989 am câștigat trofeul la creație, cu o melodie de Temistocle Popa, era un duet cu Daniel Iordăchioaie. Am făcut înregistrări la Radio, am avut apariții TV, pornisem pe un drum al muzicii ușoare.

- Ce au însemnat acele premii pentru dumneavoastră?

- Au însemnat foarte mult. În acea perioadă era foarte dificil să ocupi câteva minute într-un program de televiziune. Eram foarte mândră că pot să cânt, că pot să apar, eram fericită.

- În 1991 ați ales să plecați din România, să vă stabiliți în Turcia. De ce această alegere?

- M-am căsătorit. Nu a fost o alegere ușoară, am avut multe rețineri la început. Mă întrebam ce o să se întâmple cu mine, cu viața mea muzicală. Totuși m-am hotărât și soarta a vrut să pășesc pe un drum alt drum. De care sunt foarte fericită acum.

- Ați mai cântat muzică ușoară și în Turcia?

- Foarte puțin, la început. Am încercat să înființăm un grup, dar limba turcă a fost o piedică. A trecut o perioadă până am reușit să comunic în această limbă. La sfatul unor prieteni am dat examen de admitere la Conservator. Am intrat, ceea ce a fost o mare surpriză și din momentul respectiv, viața mea a intrat pe alt făgaș. Am descoperit lucruri extraordinare care

puteau fi făcute cu vocea mea, nici nu mi le imaginam.

- Cum ați caracteriza învățământul muzical turc?

- Este de calitate. Se colaborează mult cu profesori din Europa, din America. Există un echilibru între partea teoretică și interpretare. Invită mulți artiști din străinătate pentru cursuri de măiestrie. Este un nivel bun. Eu am fost fericită să am ocazia să învăț aici.

- Învățământul muzical turc are tradiție?

- Au două feluri de învățământ muzical: de muzică turcească și de “muzică vestică”, cum spun ei. Cel de muzică tradițională are tradiție, celălalt este mai recent, are în jur de 60 de ani. La început, acesta din urmă, a avut perioadă mai grea, publicul nu accepta, nu înțelegea. Acum mijloacele mass media fac multă reclamă, iar muzica occidentală a început să fie bine primită și chiar foarte iubită.

- Câte instituții muzicale de învățământ superior există în Turcia?

- Știu că sunt 22 de conservatoare. Cele mai importante sunt cele din Istanbul, sunt două de muzică occidentală și unul de muzică tradițională, din Ankara, din Izmir, din Antalia. Există și conservatoare private, precum cel de la Ankara. Mai sunt și altele dar care sunt axate pe jazz.

- Cum este văzută acum muzica de factură clasică europeană într-o țară majoritar islamică?

stabilit în Turcia. A urmat cursurile secției canto a Conservatorului de Stat din Istanbul. În anul 1998 a devenit solistă a Operei de Stat din Istanbul, iar în anul 2000 a obținut premiul al II-lea la Concursul Internațional de Canto "Leyla Gencer". În afara rolurilor de operă interpretate pe scenele lirice din Istanbul, Ankara și Mersin, soprana Otilia Rădulescu a abordat repertoriul vocal-simfonic și cameral și a susținut recitaluri în Germania, Lituania, Estonia, Letonia, Slovenia.

- Este bine receptată. Avem spectatori destul de numeroși. Există și regiuni în Turcia unde încă nu a ajuns, dar cu sprijinul mass media, acest lucru va fi remediat. În orice caz merge pe un drum bun.

- Ați putea creiona un tablou al sistemului muzical turc?

- Deocamdată există numai opere de stat, în număr de cinci, anul acesta se pare că se va deschide o a șasea, la Samsun, în nordul Turciei, la Marea Neagră. În ceea ce privește orchestrele, în afara celor simfonice de pe lângă operele de stat sunt și orchestre private, susținute de sponsori foarte puternici.

Opera turcă este la un nivel foarte bun. În ultimii ani, intendenți importanți au început să se intereseze de arta lirică din această țară, în urma rezultatelor foarte bune pe care le-au avut tinerii artiști la concursurile internaționale.

- Din 1998 sunteți solistă la Opera Națională din Istanbul. Ce ne puteți spune despre valoarea ansamblului, despre structura stagiunilor, despre tipologiile regizorale acceptate, despre muzicieni?

- Istanbulul este un oraș foarte mare, foarte aglomerat și pentru că avem o singură operă, directorii noștri se străduiesc să scoată cât mai multe spectacole în fiecare an. Nu este ușor pentru că sponsorii nu se înghesuie, dar cu toate lipsurile materiale, cel puțin cinci premiere apar în fiecare stagiune. Vin invitați din străinătate, nume importante: dirijori, soliști, regizori.

Dintre dirijori i-aș aminti pe: Antonio Pirolli, Peter Wronski, Victor Dumănescu, iar dintre regizori pe: Gunther Roth- de la Opera din Berlin, Dimitri Bartman. Sunt și regii moderne și clasice, cele moderne sunt mai greu acceptate de publicul din Turcia și asta pentru că opera în Turcia este relativ nouă, lumea când vine la spectacol, studiază întâi subiectul și își creează propria imagine și vrea ca imaginea lui să fie foarte apropiată de cea a regizorului.

- Există o presă de specialitate în Turcia?

- Există o revistă numai a muzicii clasice - "Andante", care are apariții lunare și care întotdeauna pune publicul la curent cu tot ce se întâmplă. De asemenea fiecare ziar, are

un cronicar și apar multe critici referitoare la evenimentele muzicale turce.

- În anul 2000 ați obținut un premiu la Concursul "Leyla Gencer", renumita soprană turcă, o artistă care a cucerit marile scene ale lumii și care a fost și directoarea a Academiei de la Scala. Ce a reprezentat acel premiu pentru cariera dumneavoastră?

- Fiind la începutul carierei, am vrut să aflu pe ce drum sunt. Trecerea mea de la muzică ușoară la operă nu a fost ușoară, nu am fost mult timp sigură că fac bine, sau că fac indeajuns ceea ce fac. Au fost multe amănunte cu care a trebuit să mă lupt. Am participat la acest concurs pentru că aveam nevoie de o aprobare din partea unor oameni de specialitate. Premiul al II-lea pe care l-am obținut, a fost pentru mine un mare punct de pornire, a fost o încurajare.

În juriu se aflau intendenți renumiți: directorii operelor din Roma, Napoli, Monte Carlo, Gratz. Acești oameni mi-au dat încredere și mi-au confirmat că sunt pe drumul bun.

- Cine a fost persoana care v-a redirecționat viața din punct de vedere muzical?

- Am avut ocazia să fac cunoștință, să mă împrietenesc cu un profesor de clarinet de la Conservatorul din Istanbul. El m-a sfătuit să fac operă. Cu ajutorul lui m-am pregătit și am intrat la Conservator. Maestră mi-a fost Gul Sabar, fostă solistă a Operei din Istanbul.

- Care au fost cele mai importante succese pe care le-ați avut pe scenele turcești?

- Până acum am jucat roluri importante, pe care la început nici nu visam că o să le pot vreodată interpreta. Primul rol a fost Oscar din "Bal mascat" de Verdi, apoi au urmat roluri în opere de Verdi, Donizetti, Bizet, Mozart, iar anul acesta am interpretat Magda din "La Rondine" de Puccini.

- Cum este obiceiul la operele din Turcia? Se cântă în original?

- La 90 la sută dintre titluri se cântă în textul original. Numai în operele se întâmplă să se cânte în limba turcă.

- Cum ați caracteriza publicul turc de operă?

- Este un public foarte receptiv, numeros. Este un public amestecat, sunt și snobi și melomani. Un lucru îmbucurător este că vin la spectacole foarte mulți tineri.

- Ce reprezintă pentru dumneavoastră repertoriul vocal-simfonic și cel cameral?

- Îmi plac foarte mult oratoriile. De asemenea am susținut multe recitaluri în Turcia. Cânt deseori cu un cvintet de clarinete - "Ametis", cu ei am fost în turnee în Germania, Lituania, Estonia, Letonia și Slovenia. Sper să ajung să cânt și în România. Mi-aș dori foarte mult să debutez pe scena unei opere din România. Eu în țara mea până acum nu am cântat decât muzică ușoară.

Maestrul Sabin Pautza, aniversare pe scena piteșteană!

de Jean Dumitrașcu

La 8 februarie, compozitorul, dirijorul, pianistul și profesorul Sabin Pautza a împlinit 68 de ani. O aniversare pe scena Casei Sindicatelor, la pupitru, demarând repetițiile cu orchestra simfonică piteșteană, maestrul Pautza fiind invitatul Filarmonicii Pitești (în sfârșit!), în dublă ipostază, de compozitor și dirijor, pentru concertul extraordinar din 10 februarie...

Maestrul este un muzician total, printre cei mai de seamă din țară și din lume. Stabilite din 1984 în S.U.A. (unde își are familia), totuși, după 1990, își petrece mai mult timp în România, compunând, dirijând, ținând cursuri de măiestrie, predând la Oradea (o perioadă și la Universitatea din Pitești).

Din mărturisirile Domniei Sale, am reținut următoarele:

„Eu n-am plecat pentru că muream de foame! Eu n-am stat la coadă niciodată în România. Dacă aveam 4.000 de lei salariu pe vremea aceea, la Iași, fiind conferențiar, mai primeam vreo 15.000 de lei de la Uniunea Compozitorilor, din drepturi de autor. Muzica mea se cânta peste tot, muzică ușoară, de operă, simfonică... muzica mea era peste tot în România! Pur și simplu am plecat din rațiuni politice, dar în același timp nu mă consideram un dizident. N-am fost niciodată un dizident...”

„Marea problemă a neamului românesc și marea rușine a conducătorilor politici de până în decembrie 1989 au constat în

neputința sau rea-crența de a nu găsi soluții ca să stopeze hemoragia valorilor naționale.”

„Am plecat după ce mi s-a reținut pașaportul, când nu m-au lăsat să merg la un concert la Praga unde mi se interpreta o compoziție. N-am înțeles nimic și credeam că nu voi mai ieși niciodată din țară. Apoi, printr-o întâmplare, în cadrul unui schimb cultural cu America, mi s-a dat drumul. Nu mi-a venit să cred până n-am ajuns acolo...”

Le-am spus că eu am venit pentru că am ceva de oferit. Eu am ceva de oferit, așa le-am spus! Nu mai eram tânăr, dar nici bătrân, aveam patruzeci și ceva de ani și iată că, în 20 de ani le-am dat ceva.”

„Și premiul este important, însă este mare lucru să vezi publicul că se ridică în picioare și te aplaudă, te oprește pe stradă și îți spune că i-a plăcut muzica sau să auzi un copil cântându-ți muzica pe stradă. Și mi s-a întâmplat acest lucru.”

„Eu am avut unsprezece slujbe în SUA! Pe lângă aceasta de dirijor am fost organist de biserică, profesor la cinci universități... Nu mi-a cerut nimeni o diplomă, înțelegi? O dată nu mi s-a cerut! Ce copii legalizate după tot felul de acte? Eu scriam în CV că am fost acolo, am terminat acolo... Nu i-a interesat! Știi cum a fost? Mi-a dat bagheta în mână și mi-a zis, uite, ai patruzeci de minute să-mi demonstrezi ce poți, să mă convingi... Acolo nu

”

*Eu am avut unsprezece slujbe în SUA!
Pe lângă aceasta de dirijor am fost organist
de biserică, profesor la cinci universități...
Nu mi-a cerut nimeni o diplomă, înțelegi?
O dată nu mi s-a cerut! Ce copii legalizate
după tot felul de acte? Eu scriam în CV că am fost acolo,
am terminat acolo... Nu i-a interesat! Știi cum a fost?
Mi-a dat bagheta în mână și mi-a zis, uite, ai patruzeci de
minute să-mi demonstrezi ce poți, să mă convingi... Acolo nu
interesează ce religie ai și ce grupă sanguină.”*

După ce am vizitat 14 orașe și m-am întâlnit cu zeci de oameni, mi-am dat seama că nu sunt ultimul. Ca să-ți dai seama cine ești trebuie să te duci afară din țară, că nu poți fi împărat în satul tău, nu știi cine ești până nu pleci.”

„După ce am cerut azil politic au venit toți să-mi ia interviuri, pentru că, totuși, până atunci, am fost ca o persoană oficială pentru ei. S-a mai scris despre mine în ziarele lor, și asta încă înainte de a decide să rămân acolo. Evident, toți mă întrebau de ce am rămas.

nu interesează ce religie ai și ce grupă sanguină.”

„Mi-e dor de România și când sunt în România. Când mă duc în România, sunt acasă peste tot. Important este că am prieteni peste tot, care mă cheamă și mă fac să mă simt bine.”

„Am refăcut casa părinților și acolo am un atelier de tâmplărie. Fac mobilă curbată, la mine în casă mobilă e făcută de mine, dorm în pat făcut de mine, scaune, tot...”

Lista selectivă a compozițiilor:

1. „Ave Maria” – pentru cor mixt (1956) CD
2. Patru colinde – pentru cor mixt (1966) CD
3. „Byzantine Alleluia” – pentru cor mixt (1967) CD
4. „Antiphonon Melos” – Oratoriu dramatic pentru cor și orchestră (1967)
5. „Seykykos Hymn” – pentru orchestră (1968)
6. Suita „Brevis” – pentru cvintet de suflători (1968)
7. Cvartetul de coarde nr. 1 (Sonata a quarto) (1969)
8. „Musica per Due” – pentru flaut și pian (1970)
9. „Interludium” – pentru pian solo (1970) Editura Peters
10. „Estratto” – pentru pian solo (1971) CD
11. „Cinți piese pentru orchestră mare” – Editura Muzicală București, LP Electrecord (1972) CD
12. „Lacul” – madrigal pentru cor mixt (1972) CD
13. „Ofranda copiilor lumii” – pentru cor triplu mixt (1973) CD, Editura Muzicală București, LP Electrecord
14. „Laudae” – pentru 10 soliști, Editura Muzicală București (1973) CD
15. „Păsări migratoare” – madrigal pentru cor mixt (1973) CD
16. „Canti Prophanii” – suită pentru cor de copii și orchestră (1974) CD
17. „Suita Mărgană” – pentru cor mixt (1975) CD
18. „Noi umbliăm și colindăm” – colind pentru cor mixt (1975) CD
19. „Pastel” – madrigal pentru cor mixt (1976) CD
20. Cvartetul de coarde nr. 2 (Jocuri I) (1977) CD
21. „Jocuri I” – pentru orchestră de coarde (1977) CD
22. „Jocuri II” – pentru cvartet de coarde și orchestră, LP Electrecord (1978) CD
23. „Eroi” – madrigal pentru cor mixt (1979)
24. Cvartetul de coarde nr. 3 (1979) LP Electrecord CD
25. „Columne” – cantată pentru cor și orchestră (1979)

26. „Jocuri III” – pentru violă (violoncel) și orchestră (1979) CD
27. „Jocuri IV” – pentru vioară și orchestră (1980)
28. „O Altă Poveste de Dragoste” – Operă (1980)
29. „Nocturne” – pentru soprană și orchestră (1980) CD
30. „Velerim și Veler Doamne” – pentru cor mixt (1966, rev. 1980) CD
31. „Hayku” – trei lieduri pentru soprană și orchestră (1981)
32. „Lumină” – cantată pentru cor și orchestră (1981) LP Electrecord
33. „Missa Brevis” – pentru soprană, cor și orgă (1982) CD
34. „Două interludii” – la „O Altă Poveste de Dragoste” pentru suflători (1982)
35. Simfonia nr. 1 – pentru orchestră mare (varianta I), (1982)
36. Trio nr. 1 – pentru coarde (1981, rev. 1983) CD
37. „Ebony Mass” – pentru cor și orgă (1985) CD
38. Două preludii – pentru clarinet (trompetă) și pian (1986)
39. „Pace” – mini cantată pentru cor de copii și orchestră (1987) CD
40. Simfonia nr. 1 – varianta a dona, „n Memoriam”, (1988-89) CD
41. Dublu concert – pentru violoncel (viola), pian și orchestră (1990) CD
42. Simfonia nr. 2 – „Sacra” pentru cor, mezzosopran și orchestră (1992) CD
43. „A Musical Journey” – pentru orchestră (1993) CD
44. „Rita Dove Triptych” – pentru soprană și orchestră (1993-94) CD
45. „Simfonietta” – pentru orchestră (1995) CD
46. „Clopote” în memoria lui Martin Luther King Jr. – „Jocuri V” (1995) CD
47. Mica simfonie – (1996)
48. „Moodsings” (Virée D'Humour) – pe versuri de Tris An Tzara (1996) CD
49. Concertul pentru saxofon – (1997) CD
50. „Jocuri VI” – pentru clarinet și violă (1997) CD
51. „Ludus Modalis” – cvartet de coarde nr. 4 (1998) CD
52. „Ode To Hope” – cantată pentru cor și orchestră (1999)
53. Concertino – pentru violoncel și orchestră (2000)
54. Triptic Autic- Ciclu de lieduri pe versuri de Nicolae Coman (2006)

„Eu tot român mă simt, oriunde aș fi. Eu întotdeauna mă raportează la moșii mei de aici, din pământul de la Călnic, pentru că îi simt. Din această cauză n-am vrut să vând casa. Eu tot aici mă simt bine, tot în locurile acestea mă întorc întotdeauna și aici voi muri.”

Din c.v.-ul impresionant al maestrului Sabin Pautza și din volumul „Sabin Păutza, eseu monografic” publicat de Vasile C. Ioniță la Editura Timpul, 1997, am desprins doar câteva amănunte semnificative. Născut la Călnic, lângă Reșița, compozitorul, dirijorul și profesorul universitar doctor Sabin Pautza a urmat cursurile Liceului de Matematică din Reșița studiind, în paralel, muzica cu Karl Tirier și Katerin Szoguy la Liceul de Muzică din Reșița, instituție care, din anul 2003, îi poartă numele. În anul 1965 absolvă Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, având dascăli de prestigiu, precum Marțian Negrea, Ion Dumitrescu, Tudor Ciortea, Ion Vicol, Octavian Lazăr Cosma, Dumitru D. Botez, Marin Constantin, Emilia Comișel, Aurel Stroe ș.a.

S-a specializat apoi în compoziție și dirijat la Accademia Chigiana din Siena, Italia, cu Franco Donatoni, Franco Ferrara și Bruno Maderna. Între anii 1965 și 1984 este profesor de armonie, dirijat și orchestrație la Academia „George Enescu” din Iași. Aici înființează, în anul 1968, Camerata „Animosi” și este numit, din anul 1975, succesorul dirijorului Ion Baci la pupitrul Orchestrei Simfonice a Conservatorului. Cu aceste formații a susținut numeroase concerte în țară și peste hotare – „Bydgoszcz International Festival” (Polonia), Internationales Jugendfestspieltreffen Bayreuth” – Germania, Vacanțele Muzicale de la Piatra Neamț.

Din anul 1984 se stabilește în Statele Unite unde este numit prin concurs director artistic și prim-dirijor al celei mai vechi orchestre simfonice din New Jersey, Plainfield Symphony Orchestra. După o activitate de peste 20 de ani, Primăria orașului Plainfield îl numește Cetățean de Onoare și dirijor emerit pe viață al aceleiași filarmonici, decretând ziua de 7 Mai 2007 drept „Ziua Sabin Pautza in Plainfield”.

Dirijează frecvent în Statele Unite, Europa și Australia și este invitat deseori să predea cursuri de măiestrie la diferite universități americane și europene.

Sabin Pautza deține numeroase premii și distincții românești și internaționale, cum ar fi Premiul „George Enescu” al Academiei Române, Premiul Uniunii Compozitorilor din România, Marele Premiu al Televiziunii Române, Premiul „Rudolph Nissim” al ASCAP, Premiul de Compoziție la concursul internațional din Salt Lake City, Utah, și, mai recent, Marele Premiu „Dr. Martin Luther King, Jr.” pentru lucrarea „Chimes”.

Activitatea sa internațională de dirijor și compozitor i-a adus titlul onorific de „Doctor in Music” decernat de London Institute for Applied Research și titlul de „Doctor în compoziție” al Academiei „Gh. Dima” din Cluj-Napoca.

Sabin Pautza a dirijat în cele mai renumite săli de concerte din Statele Unite, Europa sau Australia („Carnegie Hall” din New York, „Santa Cecilia” din Roma, „Fr. Chopin” din Varșovia sau „Philharmonic Hall” din Sydney).

Sabin Pautza este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, al Uniunii Compozitorilor Americani. Compozițiile sale sunt publicate în totalitate de către San Nicobian Edition din New York, iar Casa de discuri „Swift Music

Group” din New Jersey editează în prezent seria „Opera Omnia” a compozitorului, din care au apărut deja primele zece compact discuri.

Sabin, la Pitești, cu Olivier. Un concert de soi

Reșițean din Călnic. Român american, de elită. Modest, jovial, amical. Muzician inventiv, vivace, polyvalent. Meseriaș cât cuprinde. A dirijat dezinvolt și precis. Parcurgând lejer un traseu complex: de la simfonic și jazz, la teme celebre de film. Cuceritor pe de-a-ntregul. Amintind de big banduri cândva renumite. Ce, săli uriașe umpleau altădat’... E drept că și-a noastră fuse plină ochi. Cum n-am mai văzut-o de o bună vreme. Căci Sabin Păuța, de care scrisese, convins, pân-aci, avu partener solist belgian. Olivier de Spiegeleir. Aristocrat al pianului, clar. Cu un tușeu elegant, cumpănit, rafinat. Balsam pe inimi turnând cu Saint Saëns. Ori, mai cu seamă, la bis, cu Chopin. L-om auzi la filarmonica loco din nou? Sperăm și-l vrem tot de orchestră-nsoțit. Ea multe și faine putând, dacă e pusă zdravăn la treabă. Isteț, priceput, roditor. De „locomotive”. Apte să o ducă înspre performanță, valoare și faimă. Precum i-o dorim ai de o iubim...

Adrian SIMEANU

În Trivale, o vioară uitată!

Ne vine pe masa de lucru, printr-un gest de prietenie al autorului, o carte peste care privirile criticilor de specialitate au trecut fără să se prea oprească. Drept titlu, un nume: **DIMITRIE ȘTIRBULESCU**.

Cine este acest Știrbulescu? Un inginer, un medic, un savant, pictor sau arhitect?! Nicidecum: e unul dintre marii meșteri români asupra cărora condeiu cronicarilor de artă și cultură nu a cheltuit de mult picăturile necesare de cerneală...

D. Știrbulescu este un nume de rezonanță într-o lume de viori și simfonii: e meșterul lutier, iubit și apreciat de marii interpreți și muzicieni români și străini dintre care cităm cu emoție pe Enescu, Jacques Thibaud, D.G. Kiriac, Menuhin Hubermann... E unul dintre autenticele talente, peste care uitarea s-a așternut prea repede, cu toate că viorile lui poartă neconținut prin lume frăgezimea unei sensibilități românești.

Cartea este un zguduitor document de viață, de artă, de strădanie într-un domeniu de maximă dificultate care, într-alte părți ale Europei a dat numai câteva personalități. E cartea de durere a unui om cu însușiri ciudate, în stare să înțeleagă glasurile ascunse ale lemnului, în stare să dea viață unor trunchiuri uscate de brad, să le facă să farmece marilor săli de concert sub forma celui mai diabolic și candid instrument din câte a cunoscut omenirea, vioara!

Scrie concentrat, fără pagini de umplutură, apelând la documente autentice și date precise, volumul deschide un dialog binevenit al cititorilor de azi cu reprezentanții încă nu destul de bine cunoscuți ai începutului de secol douăzeci. Nu-i o simplă figură de stil expresia „deschide un dialog”, pentru că în felul cum e concepută această carte reprezintă, în mâinile cititorului, o comunicare permanentă cu evenimentele și momentele cruciale din viața plină de zbucium dar și de entuziasm a lui Știrbulescu.

Sunt pagini de citit în orele când omul vrea să se întoarcă la esența valorilor spirituale, când își propune să pătrundă în domeniul cunoașterii concrete a unor forme naționale și permanente de cultură. Cuprinsul cărții e o întregă epocă unde artistul lutier strălucea, în constelații nevăzute, alături de steaua lui Enescu, Brâncuși, Goga și alți mari și inimoși oameni de simțire artistică.

Autorul cărții nu e un scriitor. E stăpânit, ca și Știrbulescu, de harul născocit cântecului duios din așchiile bradului românesc de rezonanță. E un fin meșteșugar al

Forurile noastre locale de artă și cultură ar trebui să întreprindă ceva în legătură cu acest prețios instrument. Se cuvine valorificarea onestă a acestei unice Enescu III, stima păstrătorului, repunerea viorii într-un circuit de valoare muzicală, dacă nu într-un dulap de cristal cu purpură din muzeul (deocamdată imaginar) de artă al Piteștilor. Deocamdată, ea așteaptă într-o chilie a schitului din Trivale...

viorii, un artist complex, un spirit scânteietor. El e cronicarul vieții și activității creatoare a lui Știrbulescu, pornit cu condeiu să reînvie, cu respect, dragoste și admirație figura acestui uitat prieten și confrate.

Din documentele citate în volumul apărut în librărie la începutul acestui an, aflăm două elemente care privesc direct și incontestabil sensibilitățile argeșene. Sfârșindu-se, artistul Știrbulescu a lăsat cu limbă de moarte să fie incinerat; cităm din confesiunile soției lui: „... am căutat să-i îndeplinesc voința. Am mers pe lângă calea ferată ce duce la Curtea de Argeș, m-am urcat pe malul stâng al râului, am înaintat în mijlocul holdei de porumb și în mers am risipit rămășițele lui pământeste...”

Al doilea element: există o vioară „Știrbulescu” denumită Enescu III în Pitești. Posesorul ei, un om de bine, a ajutat pe Doamna Știrbulescu în momentele ei nu prea ușoare de viață, de unde a rezultat posesia acestui valoros și celebru instrument. Nota de la pagina 59 și fotografiile de la pagina 142 a volumului, arată că: „se odihnește de zeci de ani la Pitești, pe un dulap din schitul Trivale”... Vioara s-a aflat nu demult în mâinile unui cunosător care i-a subliniat valoarea, autenticitatea și calitățile ei remarcabile.

Forurile noastre locale de artă și cultură ar trebui să întreprindă ceva în legătură cu acest prețios instrument. Se cuvine valorificarea onestă a acestei unice Enescu III, stima păstrătorului, repunerea viorii într-un circuit de valoare muzicală, dacă nu într-un dulap de cristal cu purpură din muzeul (deocamdată imaginar) de artă al Piteștilor. Deocamdată, ea așteaptă într-o chilie a schitului din Trivale...

Baruzu T. Argezi

(Revista Argeș nr. 6, iunie 1968, pagina 19)

* În 1967, la Editura Muzicală, colecția Biografii, Valeriu P. Vaida a publicat volumul Dimitrie Știrbulescu.

* În 1931 George Enescu a cântat la Paris cu o vioară originală construită de Dimitrie Știrbulescu.

* În 1878 s-a născut Remus Macarie, constructor de viori; cu o vioară construită de el a cântat George Enescu.

Florin Paul

”

*În România,
piața de
muzică e ca și
cum n-ar fi*

Prokofiev cântat de Tomescu

Scoala muzicală rusă domină muzica secolului XX. Doi mari compozitori Stravinsky și Rachmaninov au părăsit Rusia bolșevică, iar Șostakovici și Prokofiev au rămas să-și facă samokritika (autocritica) pentru muzica formală pe care o creau. Între aceste compoziții dificil de audiat și mai ales interpretat sunt și Concertele de vioară și orchestră nr.1 op.19 în Re major și nr.2 op.63 în Sol minor aparținând lui Seghei Prokofiev. Excepționalul violonist Alexandru Tomescu a oferit aceste piese muzicale.

Concertul nr. 2 al lui Prokofiev a fost scris în 1935 și interpretat prima oară la Madrid de un violonist spaniol. Este parcă semnificativ că o astfel de piesă muzicală dificilă a fost interpretată în afara măreței țări a bolșevismului. Acolo Prokofiev era acuzat că scrie o muzică pe care muncitorii n-o înțeleg. Și întradevăr această bucată este dificil și de interpretat și de audiat confirmând denumirea acestei muzici ca muzică grea. În a doua parte a seriei a fost dedicată Concertului nr.1 de Prokofiev. Aceasta este o muzică care începe eteral continuând în forță ca să se termine în aceeași atmosferă de calm. A fost terminată în 1917 și interpretată la Paris, deci tot în afara măreței Uniunii Sovietice.

Solistul s-a achitat cu măiestrie și concentrarea în interpretarea acestor concerte dificile fiind bine acompaniat de orchestra Filarmonicii din Pitești conduse de Tiberiu Oprea. Probabil că această seară de început de martie iernatic și cu ninsoare a fost unul din momentele de vârf ale stagiunii.

de **Joe Neguț**

- Cât timp v-a luat să pregătiți C.D.-ul „Eugen Ysaye - Six sonates - op. 27 pour violon seul”?

- Timp de doi-trei ani am susținut o serie de concerte, pentru a-mi pregăti repertoriul pentru înregistrare, apoi am continuat concerte pentru a face cunoscut discul și pentru a-l putea vinde. Numai că, în România, m-am lovit de un obstacol: „Electrecordul” a făcut acest disc, dar nu se interesează deloc și de distribuția lui. Adică, piața de muzică clasică pe disc e ca și cum nici n-ar exista, nu există nici o instituție în România care să se ocupe de vânzarea acestor discuri. de **Adriana Gândilă**

Criticul muzical Nicolae Filimon

de pr. conf. univ. dr. Ion Isăroiu

*Numele lui
N. Filimon
a apărut pentru
prima dată în presa
românească la 5
decembrie 1857,
dată care marchează
trecerea publicisticii
artistice românești
de la perioada
„copilăriei”,
ilustrată de condeiele
lui G. Crețianu,
Ioan Samurcaș,
Cezar Bolliac etc.,
la epoca maturității
artistice.*

La 19 martie a.c., se împlinesc o sută patruzeci și șase de ani de la trecerea la cele veșnice a psaltului, folcloristului și primului critic muzical modern român, Nicolae Filimon. Momentul este deosebit de important pentru muzicologia românească, deoarece marchează nu apusul unui om, ci răsăritul criticii muzicale moderne românești. Dacă pe scriitorul Nicolae Filimon istoria culturii noastre l-a recunoscut de multă vreme printre clasicii literaturii, în schimb pe muzicologul, psaltul, folcloristul și criticul muzical N. Filimon prea puțini l-au așezat la locul bine meritat în istoriografia muzicii românești.

Numele lui N. Filimon a apărut pentru prima dată în presa românească la 5 decembrie 1857, dată care marchează trecerea publicisticii artistice românești de la perioada „copilăriei”, ilustrată de condeiele lui G. Crețianu, Ioan Samurcaș, Cezar Bolliac etc., la epoca maturității artistice. Când a debutat în presă, Nicolae Filimon dispunea deja de toate instrumentele meseriei de critic muzical. După anul 1857 a trecut la cea de-a doua fază de îmbogățire a cunoștințelor profesionale impuse de condei, adică cercetări de tratate și monografii de specialitate, călătorii de documentare peste hotare, legături cu presa muzicală din străinătate, participări intense la viața artistică din capitala țării, contacte directe cu muzicienii epocii, studii speciale în Arhivele Statului pentru lămurirea problemelor trecutului nostru artistic. 1 Până la acest stadiu artistic, Nicolae Filimon face primii pași în universul artei sunetelor ca psalt la strana bisericii Enei din București. Criticul literar G. Călinescu descrie viața de cântăreț de strană a lui Filimon astfel: „Pe lângă ceata lui Anton Pann și a psaltților

lui, se pripăși un copilandru, nalt, rumen, sprintenel, cu plete de țarcovnic, aspirant la preoție dar știind bine pe dinafară ariile cântate în sala Slătineanu. Acesta este N.M. Philemon, fiu al preotului apoi protopopului Mihai sin Filimon de la biserica Ienii și al preotesii Maria, al treilea între cinci copii (Barbu, Ecaterina, Nicolae, Elena, Elisabeta), născut în 6 septembrie 1819 (Barbu, n. 10 iulie 1813, m. 18 noiembrie 1872, a fost muncitor; Ecaterina, n. 24 februarie 1817, a murit de tuberculoză la 22 august 1864). Din faptul că Nicolae se joacă pe Mineie, Penticostare și alte cărți sacre, iscălindu-se cu felurite nume, mai toate cu puncte de plecare în „popă” (Nicolae Popescu, N. Pop, N. Popovici, N. Papadopol, N. Popidos, Nicolaos Papadonat, N. Mihăescul, N. Filimonescul, N. Filimonidu), s-a născut bănuiala că N. Filimon a urmat Colegiul Sf. Sava, întrucât un N. Papadonat (fiu de lipscan, locuind la Sf. Ilie, pe podul Caliții) urmează clasa I de umanoare în 1831-1832 și a doua în 1833.”

Dacă mediul muzical al bisericii Enei (Ienii) i-a oferit lui Nicolae Filimon posibilitatea de a se instrui în arta sunetelor de timpuriu, de a studia limba greacă și de a învăța notația muzicală psaltică după „sistima nouă”, adică după marea reformă a lui Chrisant de Madyt, în schimb, contactul cu protipendada epocii, cu cei mai celebrii psalți și lăutari din București, i-au deschis orizonturi artistice care l-au propulsat în universul muzicii românești. Date despre activitatea ca psalt a lui Nicolae Filimon sunt relativ puține, ele fiind reținute din însemnările autograf făcute de acesta pe cărțile de ritual folosite la strana bisericii Enei (Ienii).

Unde și cu cine a studiat muzica psaltică? O parte dintre biografia lui susține că a fost un autodidact în cele ale muzicii. Ne alăturăm părerii lui Viorel Cosma, dar

și părerii lui Gheorghe C. Ionescu, care susțin că o influență hotărâtoare asupra formării sale intelectuale și muzicale a avut-o Anton Pann și cercul de muzicieni psalți ai acestuia, cum ar fi dascălul Chiru, cântărețul bisericii Enei, Unghiurliu, Costache Chiosea. Mihail Poslușnicu ne dă informația că anumite cauze necunoscute l-au făcut să părăsească „această sfântă profesie; căci motive profane se vor fi amestecat, poate fără voia cântărețului, în armonia nasală a glasurilor bisericești, aducând concediere acestui extraordinar psalt.” Părăsind „scena sacră” a muzicii bisericești, Nicolae Filimon intră în contact cu muzica clasicilor occidentali într-o vreme când în capitala țării muzica

muzicală, conturând pregătirea profesională a criticului muzical de mai târziu, precum și a instrumentistului flautist, instrument care era la loc de frunte la această școală. Din documentele vremii reiese faptul că profesor de muzică instrumentală era Ferlendis, teoria muzicii era predată de Ion Wachmann, ajutat mai târziu de violonistul Ludwig Wiest, adus în țară în anul 1838 de la Viena, bun prieten cu Nicolae Filimon. G. Călinescu amintește în cunoscuta Istorie... că Filimon era corist în „trupa madamei Henrieta Karl și flautist în orchestră, rău plătit de impresarul Papa Nicola”. Aceiași informație o găsim și la Georghe C. Ionescu, ceea ce îl determină pe maestrul Viorel Cosma să afirme cu toată certitudinea că Nicolae Filimon avea o pregătire muzicală superioară, dispărând astfel umbra de necunoscut din biografia artistică, debutul său în teatrul

vreo altă școală de cântăreți bisericești. Anul 1842 este anul când din Cernăuți au sosit în țară mai mulți cântăreți sub conducerea Mariei Tereza Frisch, fără formație orchestrală, pentru a susține stagiunea muzicală, alături de muzicienii români și străini. Arhiva istorică centrală bucureșteană reliefează faptul că una dintre clauzele contractuale obliga pe impresarii străini să acorde sprijin artiștilor români, perioadă în care Filimon a pășit în lumea artistică lirică ajutat de dirijorul operei, Ludwig Wiest, prietenul său. Astfel, la data de 1 iunie 1845, Nicolae Filimon se angajează corist în ansamblul Operei italiene al „madamei Henriette” din București, pentru ca din decembrie același an să treacă în orchestră unde va cânta la flaut. Din documentele vremii reiese faptul că N. Filimon a fost ucenicul celor doi

Filimon - spune Ghica - era poreclit de prieteni „Mălai mare” fiindcă umbla după mâncare bună, plăcându-i în mod deosebit ciorba de știucă fiartă în zeamă de varză acră cu hrean, iahniile, plachiile, crapul umplut cu stafide, curcanul pe varză îndesat cu castane și purcelul fript.

lirico-dramatic, iar mai târziu în presă. Înarmându-se cu temeinice cunoștințe muzicale, îmbrățișează și cariera de profesor, plătit cu o leafă de 2400 de lei anual.

G. Călinescu îl descrie în felul următor: „Concertele și audițiile de operă italiană au fost atât de frecvente și mai bine-zis normale între 1840-1850, încât un psalt deștept, cu ureche bună, putea să-și facă educația muzicală. Filimon – spune Ghica – era poreclit de prieteni „Mălai mare” fiindcă umbla după mâncare bună, plăcându-i în mod deosebit ciorba de știucă fiartă în zeamă de varză acră cu hrean, iahniile, plachiile, crapul umplut cu stafide, curcanul pe varză îndesat cu castane și purcelul fript. Altfel era o fire blândă, veselă și nepăsătoare.”

Carierea de profesor îmbrățișată de Nicolae Filimon a fost de scurtă durată, fiind legată de Așezământul horal, sau de

mari virtuozii din București la acea vreme, Michael Folz (flautist) și Ludwig Wiest (violinist), care prin anul 1850 erau foarte apreciați de către publicul bucureștean. Această aserțiune este întărită de mai multe articole apărute în presa capitalei, care anunțau că flautistul Michael Folz, s-a bucurat de un prestigiu deosebit din partea publicului bucureștean. Intrat în orchestra Operei italiene, tânărul flautist Filimon a înțeles nevoile și aspirațiile de afirmare ale instrumentiștilor români, pătrunzând profund în miezul problemelor care-i frământau pe cântăreți, pe instrumentiști și pe ceilalți membri ai orchestrei. La întrebarea de ce a ales ca instrument flautul, renumitul muzicolog Viorel Cosma este de părere că Filimon și-a ales acest instrument deoarece „flautul fiind un instrument de melodie, capabil să-l ajute în descifrarea imediată a partiturilor, i-a devenit un auxiliar în pregătirea viitoarei sale activități.” **(va urma)**

„evropienească” abia se auzea. În casele boierești, cum ar fi casa Bărcăneștilor, se făcea multă muzică, aici exista un clavecin și un pian unde se asculta muzica lui Händel, Bach, Mozart, Beethoven. Aici, Nicolae Filimon cunoaște obiceiurile și manierele boierești relevate cu multă măiestrie literară în romanul Ciocoi vechi și noi. În ziarul Dâmbovița publică disputa pe care a avut-o cu violonistul P.G. Nițescu, care-i reproșea lipsa studiilor muzicale.

În răspunsul său, Nicolae Filimon se referă la Școala de muzică vocală și instrumentală, din cadrul Societății Filarmonice, pe care a frecventat-o. La această școală învață noțiunile de tehnică

Luceafărul -variantă suedeză, în premieră mondială

Poem
simfonic
compus
special
pentru
Filarmonica
Pitești

de **Iulia Șutan**

Iubitorii muzicii clasice și cei ai poeziilor lui Mihai Eminescu vor avea parte, în toamna acestui an, de o mare surpriză, pusă la cale de directorul Filarmonicii Pitești, Jean Dumitrașcu. În premieră mondială, vor fi interpretate pe scena Filarmonicii două lieduri pe versurile lui Mihai Eminescu, compuse special pentru instituția din Pitești de un mare compozitor suedez. De asemenea, tot atunci va fi interpretat, tot în premieră mondială, poemul simfonic Luceafărul, având ca inspirație geniala creație eminesciană.

Compozitorul, cucerit de vocea mezzosopranei Andra Bivol

Jean Dumitrașcu ne-a spus cum a început colaborarea cu compozitorul suedez: „Anul trecut, mezzosoprana Andra Bivol, colaboratoare în prezent a Filarmonicii Pitești, fostă salariată, a fost la un concurs internațional în Suedia, fiind remarcată de compozitorul Lars-Ake Franke-Blom, care a fost impresionat de vocea superbă a acesteia. Franke-Blom este un compozitor

cunoscut în lume și și-a manifestat intenția de a compune niște lieduri special pentru vocea ei. Când s-a întors de la concurs, Andra mi-a spus de dorința compozitorului și m-a rugat să o ajut cu câteva poezii în limba engleză pe care să i le trimită. I-am adus o ediție Mihai Eminescu, în traducerea lui Corneliu M. Popescu, cea mai bună versiune în limba engleză. I-am trimis mai multe poezii: Ce e amorul?, Odă în metru antic, Floare albastră, Atât de fragedă, Și dacă..., Somnoroase păsărele“. Compozitorul a selectat din toate aceste poezii două, care l-au inspirat în compunerea liedurilor. Este vorba de Și dacă... și de Somnoroase păsărele. Inițial, lucrările erau doar pentru mezzosoprană și pian, dar apoi au fost compuse și pentru orchestră.

Îndrăgostit de Eminescu

Cele două lieduri au fost intitulate Două cântece de Eminescu. Compozitorul suedez a căutat mai multe date pe Internet despre Eminescu și s-a îndrăgostit de poezia acestuia. Și-a exprimat dorința de a compune și un poem simfonic, fiind ales Luceafărul, care va fi interpretat de orchestra Filarmonicii în cea de-a doua parte a spectacolului ce va avea loc în toamna acestui an. Compozitorul avea nevoie de o orchestră completă și a fost pus în dificultate când a văzut că orchestrei de la Pitești îi mai lipsesc unele instrumente, cum ar fi oboiul, tuba și contrafagotul. Jean Dumitrașcu i-a cerut să compună toate instrumentele găsească colaboratori respectiv. Lars-Ake are 71 de ani compozitor iar pentru aceste premieră mondială o remunerație

Dumitrașcu i-a așa cum simte, cu incluse, fiindcă se pentru concertul Franke-Blom este un mare în Suedia, lucrări în nu a cerut nici din partea Filarmonicii.

A fost odată, la Pitești, Festivalul Darclée

de Ion Topoloveanu

În perioada 1-4 iunie 1972, Palatul Culturii din Pitești a organizat, cu sprijinul Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București, prima ediție a Festivalului de muzică cultă și dans clasic „Darclée”. Era un semn că Piteștiul deținea nu doar resurse financiare, ci mai ales artistice pentru a susține un proiect cultural de mare prestigiu. Festivalul a avut loc o dată la doi ani, prin grija directorilor de atunci Val Dobrin și Dorel Ștefănescu, ultima ediție, cea de-a 10-a, din 1993, fiind și ultima.

Din 1995, după ce clădirea Palatului Culturii Pitești a fost retrocedată Justiției, festivalul a fost preluat de către marea soprană Mariana Nicolescu la Galați și transformat în Festivalul-Concurs Internațional de Canto „Hariclea Darclée”. Anul trecut, de exemplu, în perioada 27 iulie-8 august, orașul dunărean a reunit, la chemarea Mariane Nicolescu, 187 concurenți din 27 de țări de pe cinci continente, alături de soliști și dirijori celebri.

Philharmonia la Pitești

de Joe Neaguț

Orchestra Philharmonia a fost fondată în 1983 de maestrul Nicolae Iliescu. Din muzicienii originali am depistat doar doi, restul fiind muzicieni tineri. Philharmonia este o orchestră de coarde care are 19 instrumentiști, vioară, violoncel și contrabas.

Programul a fost deschis de Pastorale bănățene de Doru Popovici, 17 februarie fiind ziua sa de naștere. Este o piesă care cuprinde și motive inspirate din folclorul acestei zone.

A urmat Arcangelo Corelli, născut tot la 17 februarie, dar în 1653. Piesa interpretată este o bucată clasică a barocului muzical fiind o bucată muzicală de divertisment Sarabandă, Gigă, badinerie.

Divertismentul KV 136 în Re major de Mozart este o piesă strălucitoare care face parte din grupul de lucrări numit Simfoniile Salzburgului. Începe cu un însuflețit Allegro, un încântător Andante în partea de mijloc și se termină cu un strălucitor Presto. Această piesă a umplut de încântare pe spectatorii care au aplaudat cu însuflețire.

În final ni s-a oferit un alt concert de coarde Serenada de Dvorak. Este o piesă în cinci părți unde nota dominantă o dă valsul din partea a doua care dă lucrării un aer aristocratic și vetust.

A fost din nou o seară muzicală interesantă la Pitești.

La 27 ianuarie 2011 am avut plăcerea de a audia muzică franceză a compozitorilor contemporani cu pictorii impresionisti și din acest motiv curentul a primit numele de impresionist, fiind o muzică care are o mare colorit sonor.

În prima parte a concertului l-am revăzut pe violonistul Florin Paul în Concertul pentru vioară și orchestră nr. 3 în Si Minor de Saint Saens. Este un concert în trei părți, extrem de cunoscut, dedicat lui Pablo Sarasate. Este ultimul concert pentru vioară al compozitorului având invenție melodică și o mare subtilitate expresivă. Maestrul Florin Paul ne-a încântat în pasajele solistice, iar orchestra condusă de Alexandru Ganea a răspuns cu acuratețe. În finalul concertului, maestrul Florin Paul ne-a oferit un bis.

În partea a doua a concertului dirijorul Ganea și orchestra ne oferit o foarte frumoasă piesă muzicală inspirată din povești celebre Ma mere l'oye de Maurice Ravel. Piesa o o înșiruire de bijuterii muzicale. Este compusă din următoarele 5 părți: I Pavana frumoasă din pădurea adormită, II Tom Degețel, III Urâțica, împărțeașă pagodelor, IV Conversația dintre Frumoasă și Bestia, V Grădina fermecată.

Original a fost un duet pentru pian dedicat copiilor Godeski, pe care ulterior a orchestrat-o pentru orchestră și a extins-o pentru un balet.

În ultima parte a concertului orchestra ne oferit două Nocturne de Debussy, Nori și Sărbători. De fapt, sunt trei nocturne inspirate din tablouri impresioniste ale lui Whistler. Cum spune autorul sunt impresii sonore create de lumină în diferite situații.

Joe Neaguț

Paul Luculescu

Din orice se poate face muzică!

Band-urile de jazz, în momentul în care au introdus pe cuționistul, el era mai mult pentru a antrena lumea. Era pur și simplu pentru a antrena lumea, pentru a face spectacol în acel band. N-avea tot setul de tobe pe care îl are acum.

Copil fiind, eram întodeauna fascinat de toboșar sau de percuționist. Percuția am început-o de la 11 ani. Aveam tot felul de creioane, de crățiți în care băteam. Am urmat Liceul de muzică „Dinu Lipatti” din București, apoi Conservatorul, masterul. Am studiat atât muzica clasică, dar și alte genuri de muzică.

Sunt mai multe instrumente de percuție. Ele se pot grupa în vidiofone – instrumente la care poți să cânti cu note și care se acordează, de exemplu marimba, vibrafonul, glockenspielul, xilofonul, timpanii. Mai sunt instrumentele membranofone, cele ce au membrană, dar nu se pot acorda pe note, cum ar fi djemba, darbuka, toba mare, tumurile.

Muzica a apărut o dată cu ritmul. În orice obiect, în orice face zgomot – să cauți sunet de percuție. Așa a pornit acest proiect. M-am gândit, la început, de ce așa avea nevoie în afara instrumentelor obișnuite de percuție. Fiecare instrument îți dă o altă vibrație, în sensul de a avea note muzicale, de a putea face o melodie. Mai cântăm și la instrumentele cu membrană, fără note, ele asigurând, pur și simplu, suportul ritmic.

Permanent, îți folosești mâinile, fie că bați cu bețele, fie cânti la marimbă. Au urmat mașinile de scris. Am văzut că pot să sune, că putem face percuție pe ele. Am zis: hai să scriu o piesă pentru mașinile de dactilografiat! Un moment inedit este și cel cu bucătarii, folosim linguri de lemn, crățiți, legume, facem muzică din modul în care le lovești. Iarși, tuburile muzicale. Sunt doar anumite melodii pe care le putem face, fiind acordate în Do Major.

Repertoriul de percuție a apărut mult mai recent, față de repertoriul de vioară sau de pian. Este, așadar, o muzică mult mai nouă introdusă în repertoriul clasic.

Te duci la serviciu, cânti, ajungi acasă, studiezi permanent. Eu îmbin utilul cu plăcutul. Fac ceva ce îmi place. Pot trăi din percuție. Mă simt un om norocos, din acest punct de vedere. Faptul că vreau să fac ceva inedit mă împinge de la spate să fac proiecte cât mai noi pentru România. Din orice se poate face muzică!

Alex. Șerban

Paul Luculescu și Feel the Rythm

Percuționistul Paul Luculescu de la Filarmonica din Pitești ne-a propus joi, 20 ianuarie, un spectacol inedit, ca percuție folosind instrumentele clasice și nu numai. Chiar de la început ni s-au arătat intențiile autorului majorității pieselor cât și a echipei care a contribuit la acest spectacol: Alex Sturzu, Marian Micu și Bogdan Andrei, regizat de Felix Crainicu.

În sala de spectacole a Casei Sindicatelor goală lăsând să se vadă zidul gol din spate și diverse instalații ale scenei. S-au folosit pentru începerea spectacolului o doză electrică și o scară pe care s-au exersat percuții.

Au urmat piese folosind atât tobele cât și alte posibilități de obținut sunete de percuție. S-a cântat la tobe piesa Greetings to Herman de Hans Gunter Brodman, apoi în scena întunecată interpreții adunați în jurul unui butoi metalic și-au folosit corpurile pentru a obține sunete în piesa lui Luculescu La butoi. A urmat piesa Măturile, unde interpreții au folosit pe post de instrumente măturile în piesa cu același nume de Paul Luculescu. În această piesă au fost ajutați de tânăra Roxana Andrei la aspirator! A urmat piesa amuzantă de Manfred (Amadeus) Menke: Eine kleine Tischmusik, unde interpreți echipați în bucătarii au interpretat percuții la diverse instrumente de bucătărie.

De mare succes s-a bucurat din partea audienței piesele din repertoriu clasic și revuistic Odă bucuriei de Ludwig van Beethoven, Cântecul Gamei de Richard Rogers și French Cancan de Jaques Offenbach interpretate la tuburi de plastic. Acestea având sunete specifice ale gamei Do major au fost folosite cu măiestrie pentru a reproduce piesele amintite.

A urmat Mașina de scris de Paul Luculescu unde interpreții au folosit mașina de scris și alte obiecte de birou pentru producerea sunetelor. Apoi sala a fost antrenată să producă și ea acompaniament prin pocnetul degetelor în piesa Clapping music de Steve Reich.

Finalul a fost cel mai amuzant în sunet de fluier, maracasuri și tobe Paul Luculescu a invitat mai mulți doritori din sală să participe la muzică exersându-și talentul de ținut ritmul. Tânărul de vreo 10 ani, Adi, a fost cel mai talentat viitor percuționist alegându-se cu un premiu o tobă djemba africană.

A fost un spectacol amuzant și plăcut care a delectat publicul piteștean.

Joe Neguț

Un pianist piteștean la New York

de Denis Grigorescu

România a dat mereu artiști de geniu care au fost apreciați – e literă de lege! – mai mult peste hotare decât la ei acasă. Nici Piteștiul nu face excepție de la această regulă. Un pianist excepțional plecat din Pitești în America în urmă cu aproape 16 ani – Ion Ionescu (30 ani) – face carieră la New York. Și în România a fost un talent precoce, câștigând peste o sută de premii, însă adevărata apreciere a găsit-o peste Ocean, creațiile sale fiind lăudate de mari vedete de la Hollywood și de staruri ale muzicii mondiale. Inegalabilul actor Paul Newman i-a spus după un concert: „*Ești foarte talentat. Sunt impresionat de talentul tău*”. Cuvinte la superlativ despre pianistul Ion Ionescu au avut și celebrul Bono de la U2 sau actrița Mira Sorvino (premiată cu Oscar în 1996).

A ajuns la New York cu un ghiozdan plin de partituri, iar acum este profesor și director muzical la școala care îi poartă numele în metropola americană.

Ion Ionescu a urmat cursuri de pian la Manhattan School of Music și la Mannes College of Music, continuând să își cultive talentul la pian alături de profesoara Alice Papazian. Piteșteanul se poate mândri cu obținerea mai multor premii, dintre care cel mai important este Marele Premiu Mondial al Programului de Burse

Bertelsmann, sponsorizat de distribuitorul german de muzica Bertelsmann Music Group (BMG). Ion Ionescu are la activ și câteva zeci de compoziții

muzicale, printre care și părți din coloane sonore de film. A scos până acum două albume care au avut impact la public.

În 2007 a semnat muzica și conducerea muzicală a spectacolului „*Time Being*”, care a fost difuzat la Theatre Three din New York, în interpretarea trupei de la Fildwith Ensemble Theatre.

Pianistul piteșean Ion Ionescu a acceptat să ne acorde un interviu în care ne-a spus mai multe despre experiența sa americană.

- *Ați început să studiați muzica la 4 ani. Care v-au fost primii îndrumători la Pitești?*

- Primii doi ani de zile de pian i-am făcut cu domnul „*Bleanga*” (nu îi mai știu, și îmi pare rău, numele întreg), iar după ce am intrat la școala de muzică din Pitești la vârsta de 6 ani, am studiat pianul cu doamna *Ileana Ropcea*. La Liceul de Artă din Pitești și ultimii ani de la școală de muzică i-am studiat cu doamna *Ileana Miron*.

- *Cum a fost primul contact cu New York-ul și cu Manhattan School of Music?*

- Eu, de când eram mic, visam să mă mut în New York. Știam că acolo pot să mă lansez cu muzica. Îmi place foarte mult New York-ul, mi-am făcut foarte multe relații pe bază muzicală și care mă ajută să îmi împing cariera de compozitor/pianist înainte. *Manhattan School of Music* mi-a oferit foarte mult ajutor. Profesorii de aici sunt foarte buni dar cer și foarte mult de la studenți.

Singurul piteștean voluntar la Ground Zero

- Știi că ai fost voluntar la Ground Zero. Cât de mult v-a marcat acest voluntariat și cât ai lucrat în zona Ground Zero?

- Imediat după ce am văzut la televizor tragicul eveniment din dimineața zilei de 11 septembrie, m-am dus la Ground Zero și am încercat să ajut cu ce pot. Eu am stat ca voluntar o săptămână. Am fost doar doi români la Ground Zero, eu ca voluntar și un pompier român din New Jersey. Când am ajuns cred ce văd. Parcă un documentar multe persoane de ajutor. După o săptămână de voluntariat, am oboseală, dar nu aveam somn. M-am pus în fața pianului și am compus o piesă tragic eveniment, intitulată

- Ai câștigat un Mare Premiu sponsorizat de Bertelsmann Music Group. Cât v-a schimbat cariera acest trofeu?

- Acest trofeu într-adevăr mi-a schimbat cariera. M-am înscris la această competiție cu prima mea piesă compusă. Era și singura piesă compusă de

mine în acel timp. Eu începusem să compun acum nouă ani. Cântam numai muzică clasică. Câștigând acest premiu, m-am decis să încep să compun și sunt foarte bucuros că am ales această cale. Vreau ca să creez muzică și să împart acest talent cu toți oamenii cărora le place muzica mea.

Lăudat de Bono de la U2, Paul Newman și Mira Sorvino

- Descrieți-ne în câteva fraze întâlnirile cu Bono, Paul și Mira Sorvino.

- M-am întâlnit cu Bono la deschiderea casei lui de modă la National Arts Club în New York. Bono este o fire foarte blândă și îți inspiră foarte multă încredere. Am stat cu el de vorbă și mi-a descris cum încearcă să ajute economic lumea care trăiește în Africa.

În 2005 am fost invitat să fac un mic concert împreună cu alți artiști (printre care și celebrul Aaron Carter) pentru fundația lui Paul (Paul Sorvino Astma Foundation). Paul Sorvino și fiul lui, după cum știm, au avut astm și Paul a descoperit o modalitate de a învinge această boală. Paul este o persoană așa cum zic americanii „Down to earth”, la fel și Mira. El mi-a spus că ar vrea ca toată lumea să afle de acest lucru - astmul se poate vindeca.

- Cât timp din zi dedici pianului?

- Pentru mine nu există noțiunea de timp. Eu stau în fața pianului în tot timpul meu liber.

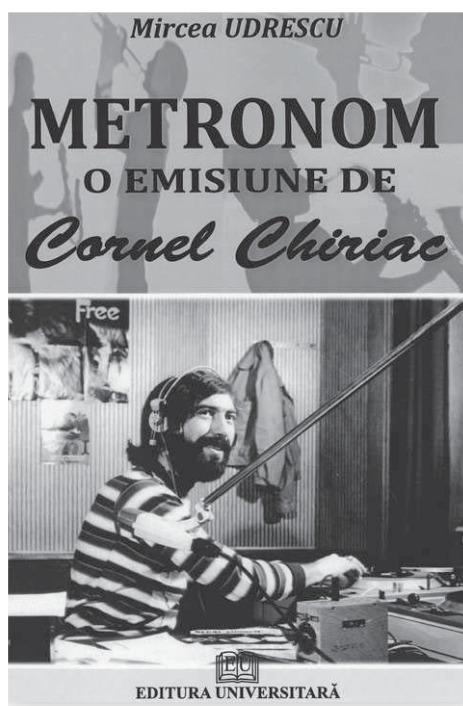
- Cum merg vânzările de CD-uri? Are impact muzica dumneavoastră la americani?

- Vânzările de CD-uri merg foarte bine pe website-ul meu și au un impact bun la publicul american, dar și cel român-american.

Mircea Udrescu

Metronom, o emisiune de Cornel Chiriac

În stârșit, cel mai vechi prieten (din copilăria, școala și liceul de la Pitești) al lui Cornel Chiriac, și anume domnul doctor în paleontologie Mircea Udrescu (stabilit, după mineriadele din '90, la Bruxelles), a publicat, la Editura Universitară din București (2010), o impresionantă monografie – Metronom. O emisiune de Cornel Chiriac. A scris această carte din două motive: din simțul datoriei față de memoria celui mai bun prieten și din dorința de a face lumină asupra zbugiumatei vieți a promotorului jazz-ului și rock-ului în România, Cornel Chiriac. Prea multe minciuni circulă despre el, mai ales pe Internet, preluate de la fosta Securitate!

Deși există destule fan-cluburi „Cornel Chiriac” în țară, deși există un site special, deși, iarăși, chiar la Pitești, la Casa Studenților, o mână de foști prieteni de acum patru-cinci decenii organizează, anual, seri de muzică în cinstea „fenomenului Cornel Chiriac”,

totuși, personalitatea extrem de complexă a acestuia este puțin cunoscută cu adevărat, legende și zvonurile la mâna a șaptea (îndeosebi cele legate de moartea tragică a piteșteanului de la EUROPA LIBERĂ) părând a fi mai puternice.

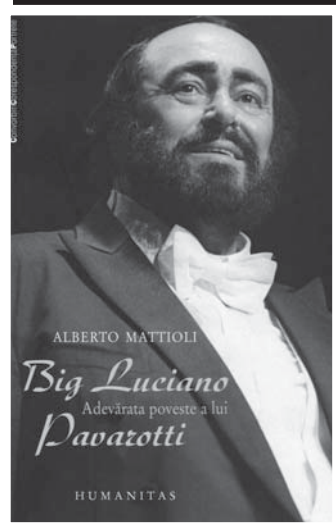
Mircea Udrescu a simțit, demult, că TREBUIE să depună mărturie. Amintiri încă vii, dureroase, istovitoare. Cartea este scrisă direct cu sufletul, iar autorul ei, uitând parcă de cititorii de acum, ține să se adreseze mai întâi lui Cornel Chiriac: „Salut bătrâne, sunt tot eu, vechiul tău prieten. Acum pot să plec liniștit ca să te regăsesc: cu această carte mi-am ținut promisiunea pe care am făcut-o odată. E drept că fără tine viața mi-a fost un pic mai searbădă. Și dacă n-ai mai fost lângă mine să bem câte un șpriț, am făcut-o și singur. Dar tare lung mi s-a părut timpul de când ai plecat”.

Cartea se citește cu sufletul la gură. Nu intru în amănunte. Sunt atât de multe lucruri inedite încât ar trebuie reproduse pe sute de pagini de revistă! Autorul pregătește o nouă ediție (a scos deja două, pe cheltuiala proprie). Apar amintiri și informații noi...

Personal, rar mi-a fost dat să citesc o carte-document de o asemenea valoare. Nu e doar un monument din piatra dură a Iubirii și Adevărului dedicat lui Cornel Chiriac, dar și cea mai bună (fiindcă e trăită și povestită cinstit) istorie a vieții muzicale piteștene din anii '50 și a celei bucureștene din anii '60, mergând până în zilele noastre!

Mulțumim, Mircea Udrescu! Să așteptăm luna noiembrie a anului de grație 2011, să scăpăm de recensământ, și să ne plimbăm pe strada Cornel Chiriac din Pitești! Alături de d-nii Măiță Chirișescu, Vișineanu Crișcotă, Mișu Dragomir, Dan Racoviță, Costel Parii și mulți alții. Tineri cu toții. Iar dvs. să repetați vorbele lui Cornel Chiriac de început de „Metronom”: „Bun găsit, dragi prieteni!”

Jean Dumitrașcu

De Pavarotti știm mulți. Cine-a fost și cum a fost, aflăm din carte. Un s-a născut și-a crescut. Cum a cântat, a iubit și-a murit. Le-nfățișează un om de zăiar. Tot din Modena, de fel. Doxă de operă. Cu stil în pix, elegant. Echilibrat, realist. Într-un portret curajos. Firesc, salutar, obiectiv. Al unei vieți c-un destin special. Al unui glas de legendă. Ce-a izbutit do-ul de piept. Pe scene mari ale lumii, pe stadioane, în studio. Cu alții asemeni, alături. Și la succes, și-n eșec. Motiv să zic: citiți povestea, că-i pildă. Interesantă destul. Ne garantează Alberto Mattioli, artist cu condeiu. Care le are cu melodrama. Cu arta lirică. Chiar de n-o cântă. Da' știe să scrie și, mai cu seamă, ce scrie. Nu-l lași din mână, c-ai de-nvățat. M-a cucerit și-l admir. Îmi place și-l laud. Pe merit, indiscutabil...

Adrian SIMEANU

Portret al artistului la tinerețe

Alex. Boeru

Alexandru-Octavian Boeru, născut la 30 martie 1982, este, deja, unul dintre cei mai valoroși corniști din România și, de la angajarea sa la Filarmonica Pitești, încă de la înființare (2007) în calitate prim-cornist, unul dintre cei mai implicați în proiectele noastre artistice. Practic, tot ce a fost sau va fi în programele Filarmonicii Pitești „muzică de film” poartă „semnătura” lui Alex Boeru! În anul 2000 a absolvit Liceul de muzică „Dinu Lipatti” din București, iar în 2005 – Universitatea Națională de Muzică. Din 2009 – prezent este și profesor de corn al Liceului de Artă „Dinu Lipatti” din Pitești.

C.V.-ul lui Alex. Boeru este elocvent prin el însuși: 1998 - 2000 - membru al Orchestrei Simfonice București, 2000–2004 – colaborator al Orchestrei Simfonice din Giurgiu, 2001–2002 – colaborator al orchestrei simfonice de operetă „Ion Dacian” din București, 2001–2005 – membru al cvintetului de suflători de lemne „Phonetic”, 2001–2002 – prim-cornist al orchestrei „Iris Digital Atheneum Orchestra”, 2001–prezent – membru fondator al cvartetului de corni al U.N.M.B., 2002–2004 – colaborator al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii Ploiești, 2003 - 2004 – membru al Big Band-ului U.N.M.B. (fondator și dirijor fiind prof. Tom Smith de la „Washington D.C. Music Academy”), 2004–prezent – prim-cornist al Orchestrei Simfonice Private „Sinfonia”, 2004–prezent – colaborator al Orchestrei Naționale Radio și al Orchestrei Națională de Cameră Radio, 2004– prezent – prim-cornist și director artistic al „Bucharest Wind Orchestra”, 2005– prezent – colaborator al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii Râmnicu Vâlcea, 2006–2008 – angajat prim-cornist al Orchestrei de Suflători „Ion Vinea” a Primăriei Giurgiu, 2007 – director artistic și prim-cornist al proiectului „Romanian Live Orchestra”, 2008–prezent – membru fondator al cvartetului de corni „Quadhorn”, 2009–2011 – colaborator permanent al orchestrei de suflători „Angely’s”, 2009–prezent – colaborator al Orchestrei Reprezentative a Armatei Române – MapN, 2009– prim-cornist al Orchestrei „Alessandro Safina « pentru concertele din România, 2009– membru al duxtuorului de corni „Hornopolis”, 2010–prezent –director artistic și prim-cornist al Orchestrei simfonice „European Royal Orchestra”, 2011– prim-cornist al Orchestrei Simfonice de Suflători „Angely’s”, 2011– director artistic și prim-cornist al Orchestrei Simfonice București, 2011 – director artistic al Asociației Culturale „Teocta”.

Alex Boeru a susținut concerte în peste 10 țări din spațiul european - Franța, Elveția, Italia, Spania, România, Germania, Ungaria, Austria, Croația, Polonia, Norvegia, Portugalia. În România a susținut concerte în orașe ca: Pitești, București, Cluj, Iași, Tulcea, Călărași, Brașov, Timișoara, Craiova, Râmnicu Vâlcea, Giurgiu, Târgoviște, Sibiu, Piatra Neamț, Galați .

Ion Teianu

Ioana Goicea

Cristina Anghelescu este o reputată și fină violonistă. Ea ne-a oferit Concertul pentru vioară și orchestră în Re major, op.77, de Johannes Brahms. Acest concert foarte cunoscut în trei părți, care cere o tehnică desăvârșită, variații ritmice, corzi rupte, întreruperi bruște. Acest lucru i se atribuie lui Brahms care era pianist în principal. Orchestra condusă de dirijorul Alexandru Ganea a acompaniat cu acuratețe pe Cristina Anghelescu.

A doua parte a concertului a avut-o protagonistă pe fiica doamnei Anghelescu, Ioana Cristina Goicea. O remarcasem deja la un concert al unor tineri interpreți, unde talentul ei ieșit din comun a ieșit în evidență.

Și concertul din această seară a dovedit că Ioana Cristina Goicea este o stea în devenire a viorii. Ea ne-a oferit Concertul pentru vioară și orchestră în Re major nr.1 op. 6, de Niccolò Paganini. Am recunoscut în concert multe teme populare din muzica italiană, rezonanțe ale opere. Ioana Cristina Goicea a interpretat cu talent și acuratețe opera unui mare virtuoz al viorii. Am remarcat atenția cu care tânăra interpretează urmărirea pe dirijorul Ganea pentru intrările ei solistice. Ioana Cristina Goicea este un talent formidabil care trebuie urmărit în continuare.

În final, ni s-a oferit Concertul pentru două viori și orchestră de coarde în Re minor BWV 1013 de Johann Sebastian Bach. Acesta a fost interpretat de cele două dăruite violoniste cu multă grație. Concertul acesta, ca toată muzica lui Bach, este plină de sacralitate și a fost o încântare să-l audiem.

Cred că a fost unul dintre cele mai importante evenimente culturale piteștene.

Joe Neaguț

Bartok-Enescu

în interpretarea a doi muzicieni maghiari

Prin 2003 mă aflam la Siena și în pensiunea unde stăteam am întâlnit un tânăr dirijor indian stabilit la Praga. El urma un curs de perfecționare la prestigioasa Academie Chiggiannă. Aflând că sunt român m-a rugat să-i traduc titlurile unor piese muzicale aparținând lui Bela Bartok inspirate din folclorul românesc. I-am tradus aceste titluri cu excepția unuia care nu avea înțeles sau era transcris greșit. Bartok este legat de români și prin locul nașterii care, actualmente, se află în România.

Doi titani ai muzicii secolului XX au cultivat și promovat muzica inspirată de folclorul românesc, aceștia sunt Bartok și Enescu!

Seara de 3 februarie 2011 a fost prilejul de a constata temele de inspirație populară în muzica lui Bartok și a lui Enescu. Doi muzicieni maghiari, violonistul Antal Szalai, care cântă pe o vioară

Stradivarius, și pianistul Jozsef Balog ne-au argumentat prin programul ales din Enescu și Bartok.

În concertele de vioară și pian, vioara este instrumentul solistic și pianul instrumentul de acompaniament.

Prima piesă interpretată a fost Sonata pentru vioară și pian No. 2 de Bela Bartok. În această piesă muzicală, mai ales în parte a doua și a treia am recunoscut temele de inspirație a muzicii folclorice maghiare.

Piesa lui Enescu care a urmat este Sonata pentru vioară și pian No. 2 op 6 unde temele de inspirație folclorică sunt prezentate sub o formă mult mai sofisticată.

În partea a doua ne-au fost prezentate 6 cântece maghiare pentru vioară și pian de Bela Bartok unde au răsunat binecunoscutele ceardașuri.

A urmat în final Sonata pentru vioară și pian No. 3 op 25 "dans le caracter populaire roumain" de George Enescu.

În această piesă temele de inspirație folclorică sunt puternice și evidente.

De fapt, la ambii compozitorii apare

interferența acestor

teme de inspirație folclorică central și sud est europeană.

Joe Neguț

Institutul Cultural Român oferă și-n acest an bursele „George Enescu”. Obiectivele acestui program sunt introducerea artiștilor români în circuitul valorilor europene și oportunitatea de a lucra într-un mediu artistic internațional în domeniul muzicii.

Acest program este adresat muzicienilor români care au studiile universitare de specialitate încheiate, cu performanțe recunoscute în domeniu, în vederea desfășurării de proiecte artistice în atelierul închiriat de România la Cité Internationale des Arts. Selecția se face de o comisie independentă de specialiști, personalități recunoscute în domeniu, în baza unui dosar de candidatură. Dosarul selectat de comisie este trimis spre validare Comisiei de Admitere de la Cité Internationale des Arts. Data limită de depunere a dosarelor de candidatură: 15 noiembrie 2011.

Valoarea unei burse: 4 545 Euro/persoană. Numărul de burse acordate anual: 2 burse „George Enescu”, în perioada februarie – aprilie 2012, și august – octombrie 2012. **Durata bursei: 3 luni.**

Documente necesare pentru înscriere (dosarul de solicitare a bursei): formularul de înscriere; CV; copie după diploma de licență; în condițiile în care candidatul este și absolvent de studii aprofundate, se vor adăuga copii și după aceste acte; un proiect de lucru, din care să reiasă: justificarea experienței profesionale și a competenței în materie; un nivel artistic care să permită aprofundarea dialogului cu artiștii străini; relevanța Parisului pentru realizarea proiectului: maxim 2 pagini în care să fie indicate locații/muzee/săli de concert propuse spre vizitare, ce se va studia acolo, ce activități se vor depune. **Pentru muzicieni** – una sau mai multe înregistrări pe casete audio sau C.D. **Pentru compozitori** – una sau mai multe partituri (nu se acceptă documentație în format electronic); un dosar de presă; perioada pentru care solicită bursa; 3 scrisori de recomandare. La finalul bursei – bursierii vor întocmi un scurt raport scris, care să conțină părerea despre cercetarea la Cité des Arts.

Adresa la care se trimit documentele: Institutul Cultural Român, Aleea Alexandru nr. 38, sector 1, București.
Contact: rsb@icr.ro.

You Tube HD

www.youtube.com/filarmonicapitesti

Pret 2.5 RON